

**Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Siedlcach**

**INFORMACJA O STANIE
BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
MIASTA
W 2019 ROKU**

**SIEDLCE
CZERWIEC 2020 ROK**

Spis treści

1. Spis treści.....	2
2. Dane demograficzne.....	3
3. Dane liczbowe z kontroli, decyzji i mandatów i inne.....	4
4. Bezpieczeństwo sanitarne świadczonych usług medycznych.....	5
5. Sytuacja w zakresie wybranych chorób zakaźnych i zakażeń	10
5.1 Zestawienie zbiorcze zachorowań i zapadalności (na 100 tys. mieszkańców) na wybrane choroby zakaźne.....	20
6. Analiza wykonawstwa szczepień ochronnych	21
6.1 Stan zaszczepienia wszystkich roczników podlegających sprawozdawczości wg druku MZ-54 za 2019 r. p/ko wybranym chorobom zakaźnym.....	22
7. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Bezpieczeństwa Żywności....	26
8. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Higieny Komunalnej.....	29
9. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Higieny Pracy.....	37
10. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego w placówkach oświatowo-wychowawczych	46
11. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia.....	49
12. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.....	51

Dane demograficzne:

Terytorialny zakres działania Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Siedlcach obejmuje teren 1 635 km² zamieszkałych przez 159 490 osób, w tym:

- powiat grodzki tj. miasto Siedlce o powierzchni 32 km² zamieszkałe przez 77 653 mieszkańców,
- powiat ziemski siedlecki obejmujący 13 gmin (Domanice, Kotuń, Korczew, Mordy, Mokobody, Przesmyki, Paprotnia, Siedlce, Skórzec, Suchożebry, Wiśniew, Wodynie, Zbuczyn) o powierzchni 1 603 km² zamieszkały przez 81 837 mieszkańców.

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Siedlcach w 2019 roku przeprowadzili ogółem 2 324 kontrole stanu sanitarnego obiektów, wystawili 1 002 decyzje, nałożyli 53 mandatów karnych na kwotę 9 900,-zł. oraz grzywien 8 na kwotę 82 000,-zł .

Dane z powiatu siedleckiego za 2019 r. (ziemskiego i grodzkiego)

Komórka organizacyjna	Liczba nadzorowanych obiektów	Liczba kontroli	Liczba pobranych próbek*, wykonanych badań**	Liczba decyzji		Liczba nałożonych mandatów	Liczba nałożonych grzywn
				wydanych	w tym unieruchomienia	kwota	kwota
Sekcja Epidemiologii	351	742	x 5 206	20	x	x	x
						x	x
Sekcja Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku	2 153	591	593 6 263	779	7	52	4
						9 600,-	2 000,-
Sekcja Higieny Komunalnej	461	666	231 2 198	69	x	1	x
						300,-	x
Sekcja Higieny Pracy	523	198	110 52	128	x	x	4
						x	80 000,-
Stanowisko pracy Higieny Dzieci i Młodzieży	176	127	x 75	6	x	x	x
						x	x
Razem	3 664	2 324	934 13 794	1 002	7	53	8
						9 900,-	82 000,-

Bezpieczeństwo sanitarne świadczonych usług medycznych, ocena sytuacji epidemiologicznej oraz wykonawstwo szczepień ochronnych

Nadzór sanitarny w obiektach podmiotów leczniczych obejmuje ocenę higieniczno-sanitarną pomieszczeń i wyposażenia oraz realizacji działań w obszarze zapobiegania szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych potwierdzonych stosowną dokumentacją.

Sekcja Epidemiologii w zakresie nadzoru higieny lecznictwa na terenie miasta Siedlce w 2019 r. sprawowała nadzór w **220** podmiotach wykonujących działalność leczniczą, w następujących w kategoriach:

- **99** podmiotów leczniczych, w tym **96** w kategorii świadczeń ambulatoryjnych i **3** w kategorii świadczeń szpitalnych, wśród których funkcjonują:
  - a) **92** zakłady lecznicze niepubliczne,
  - b) **4** zakłady lecznicze publiczne,
  - c) **3** podmioty lecznicze niepubliczne stacjonarne (szpitale):
    - Mazowiecki Szpital Wojewódzki w Siedlcach im. Św. Jana Pawła II Sp. z o.o.,
    - Zespół Chirurgii Jednego Dnia „MEDICA” w Siedlcach,
    - „DaVita” Sp. z o.o. z siedzibą ul. Legnicka 48 budynek F, 54-202 Wrocław, Oddział Nefrologii i Dializoterapii w Siedlcach, ul. Poniatowskiego 26.
- **121** w kategorii indywidualnych praktyk lekarskich i lekarskich dentystrycznych (w tym: **57** gabinetów dentystrycznych, **11** gabinetów ogólnolekarskich oraz **53** specjalistycznych o różnych specjalizacjach).

W obiektach SPZOZ Siedlce, zgodnie z obowiązującymi w 2019 r. przepisami prawnymi, nadzór sanitarno-higieniczny sprawował Mazowiecki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Warszawie.

W lecznictwie **ambulatoryjnym niepublicznym** na przestrzeni 2019 r. zarejestrowano łącznie 11 nowych zakładów leczniczych, w tym uruchomiono ambulatorium Siedleckiego Centrum Onkologii (poradnia chemioterapii dziennej z pracownią cytostatyków, przychodnią onkologiczną z poradniami specjalistycznymi, zakładami radioterapii i medycyny nuklearnej); nowe przychodnie o różnych profilach specjalistycznych, m.in. stomatologiczne, dermatologiczne, rehabilitacyjne, medycyny estetycznej; natomiast wyrejestrowano łącznie 4 zakłady lecznicze.

W kategorii **indywidualnych praktyk lekarskich** zarejestrowano łącznie 7 nowych gabinetów: 5 stomatologicznych i 4 specjalistyczne (różne profile).

W kategorii podmiotów **Długoterminowa Opieka Pielęgniarska** realizowana w domu pacjenta, prowadziło działalność **7** jednostek.

W 2019 r. łącznie przeprowadzono **50** kontroli w następujących obiektach: w kategorii podmiotów leczniczych przeprowadzono **31** kontroli (w tym 5 w szpitalach), natomiast w kategorii indywidualnych gabinetów lekarskich i lekarskich dentystrycznych skontrolowano **19** gabinetów, w tym **12** o profilu stomatologicznym.

Kontrole prowadzono w zakresie oceny warunków sanitarno-higienicznych oraz działań w obszarze zapobiegania szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych w celu zapewnienia bezpieczeństwa epidemiologicznego pacjentów i personelu podczas udzielania świadczeń

zdrowotnych, w szczególności w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanki ludzkiej.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach z zakresu nadzoru higieny lecznictwa nad podmiotami leczniczymi w 2019 r. wystosował :

- 2 decyzje administracyjne merytoryczne (1 dot. szpitala, 1 placówki w kategorii lecznictwa amb.),
- 1 decyzję przedłużającą termin realizacji zaleceń (dot. oddziału szpitala do 31.12.2020 r.),
- 4 decyzje opłaty za stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości (2 dla szpitali, 2 dla zakładów lecznictwa ambulatoryjnego),
- 2 wystąpienia pokontrolne (1 dot. szpitala, 1 zakładu lecznictwa ambulatoryjnego).

Nałożone decyzją obowiązki dotyczyły m.in. zapewnienia funkcjonalności i wyposażenia pomieszczeń oraz zapewnienia funkcjonowania systemu zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych. Wszystkie obowiązki wynikające z decyzji merytorycznych zostały zrealizowane w ustanowionym terminie.

Wystąpienia pokontrolne dotyczyły nieprawidłowości natury higieniczno-sanitarnej oraz warunków czasowego magazynowania odpadów zakaźnych, niespójności z zapisami w Rejestrze Podmiotów Leczniczych Wojewody Mazowieckiego stwierdzonych w zakładzie leczniczym ambulatoryjnym oraz placówki szpitalnej w zakresie uchybień techniczno-sanitarnych stanu oddziałów szpitalnych.

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzano uchybienia natury bieżącej oraz związane z prowadzeniem dokumentacji z obszaru działań zapobiegających zakażeniom i chorobom zakaźnym w odniesieniu do rodzaju wykonywanych świadczeń zdrowotnych. Przeprowadzono kontrole sprawdzające, w wyniku których stwierdzano realizację wydanych zaleceń, w części podmioty lecznicze składały pisemną deklarację o wykonaniu zaleceń.

Do najważniejszych zagadnień podlegających nadzorowi należały:

1. Przestrzeganie prawidłowości procesów sterylizacji narzędzi i materiałów medycznych

Podmioty lecznicze udzielające świadczeń zdrowotnych z użyciem wyrobów medycznych wielorazowego użycia posiadają na wyposażeniu urządzenia do sterylizacji parą wodną w nadciśnieniu (autoklawy) oraz w przypadku szpitala dodatkowo autoklaw plazmowy do sterylizacji wyrobów medycznych termolabilnych.

Łącznie w placówkach na terenie powiatu grodzkiego użytkowano **86 autoklawów i 1 sterylizator plazmowy:**

- 6 autoklawów oraz 1 sterylizator plazmowy w jednostkach szpitalnych
- 40 autoklawów w zakładach leczniczych i 40 autoklawów w gabinetach prywatnych – są placówki w większości o profilu stomatologicznym.

Większość autoklawów posiada rejestrację i zapis parametrów fizycznych procesów sterylizacji w formie wydruków papierowych lub w systemie elektronicznym.

Nadzór nad przestrzeganiem prawidłowych zasad dekontaminacji, w tym sterylizacji jest kluczowym elementem kontroli sanitarnej, ponieważ nieprawidłowości z tego zakresu mogą

skutkować wysokim ryzykiem zakażenia podczas udzielania świadczeń zdrowotnych z naruszeniem ciągłości tkanki przy użyciu narzędzi wielorazowych.

W kontrolowanych placówkach ambulatoryjnych oraz w części gabinetów zabiegowych, zgodnie z wymogami prawnymi, funkcjonują punkty sterylizacji oraz stanowiska sterylizacji gabinetowej, których sposób organizacji umożliwia zachowanie jednokierunkowego ruchu postępowego czynności, od materiału skażonego do sterylnego.

Część placówek posiada stanowiska higieny rąk usytuowane w 1 blacie po zapewnieniu trwałej izolacji stanowiska, poprzez szczelną zabudowę ścianką na wysokości zabezpieczającej oprzyrządowanie umywalki.

W dalszym ciągu priorytetowym zadaniem kontroli w aspekcie zasad dekontaminacji wyrobów wielorazowego użycia było sukcesywne wdrażanie w placówkach wytycznych wydanych w X-2017 r. pt. *"Ogólne Wytyczne dla wszystkich podmiotów wykonujących procesy dekontaminacji, w tym sterylizacji wyrobów medycznych i innych przedmiotów wielorazowego użytku wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych oraz innych czynności, podczas których może dojść do przeniesienia choroby zakaźnej lub zakażenia"*.

Wytyczne zawierają kluczowe zmiany, m.in. w zakresie dokumentowania procesów dekontaminacji na każdym etapie, zwiększania częstotliwości i nowych metod kontroli biologicznych/chemicznych/fizycznych procesów oraz posiadania odpowiednich kwalifikacji personelu prowadzącego procesy dekontaminacji wyrobów z uwzględnieniem sterylizacji.

W trakcie bieżących kontroli wskazywano zmiany oraz zalecano niezwłoczne ich wprowadzenie, jak również związaną z tym nowelizację procedur i ich wdrożenie wśród personelu.

Wykorzystywane urządzenia sterylizujące poddawane są okresowym przeglądom technicznym, natomiast procesy kontrolowane są z użyciem wskaźników biologicznych i chemicznych.

Podczas kontroli stwierdzano, że część placówek wprowadziła zmiany zasad dekontaminacji, w tym sterylizacji, w oparciu o nowe wytyczne.

Uchybienia z zakresu sterylizacji, stwierdzone podczas kontroli w placówkach leczniczych, dotyczyły głównie braku wprowadzenia zmian zgodnie z wytycznymi procesów dekontaminacji.

W protokołach kontroli zalecano pilne wdrożenie nowych wytycznych oraz składanie pisemnych informacji kierowników podmiotów/gabinetów odnośnie zakresu i sposobu ich implementacji.

2. Przestrzeganie zasad przeprowadzania dezynfekcji chemicznej.

W placówkach leczniczych stosowane są metody dezynfekcji głównie manualne, natomiast procesy mechaniczne (z użyciem specjalistycznych myjni dezynfektorów) prowadzone są w 2 placówkach stacjonarnych, 3 pracowniach endoskopowych i w 1 specjalistycznej przychodni stomatologicznej. W większości placówek o profilu stomatologicznym stosowane są ponadto myjki ultradźwiękowe jako dodatkowy etap mycia narzędzi.

Do dekontaminacji użytkowano profesjonalne preparaty dezynfekcyjne – zarówno w cyklach manualnych i automatycznych, skierowanych do poszczególnych wyrobów i obszarów medycznych.

W większości placówek leczniczych stwierdzano prawidłowy dobór preparatów dezynfekcyjnych do poszczególnych kategorii powierzchni i wyrobów medycznych.

Przygotowywanie roztworów i ich użytkowanie przeprowadzano wg opracowanych procedur i instrukcji zgodnych z instrukcją producenta i kartami charakterystyki, z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa pacjentów i personelu.

Zastrzeżenia z zakresu dezynfekcji dotyczyły przestrzegania czasów dezynfekcji metodą zanurzeniową narzędzi (przedłużanie czasu); nadużywania preparatów stosowanych techniką spryskiwania; konieczności stosowania preparatów dezynfekcyjnych, które posiadają badania skuteczności działania w wymaganym zakresie; wprowadzenia kart opisowych procesów mycia i dezynfekcji, jak również stosowania wskaźników kontroli zanieczyszczeń białkowych procesów mycia manualnego i maszynowego – zgodnie z aktualnymi wytycznymi. Powyższe uwagi zawarto w protokołach jako zalecenia doraźne do niezwłocznej realizacji.

3. Prowadzenie działań potwierdzonych dokumentacją z obszaru zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym wynikającym z przepisów prawa.

W podmiotach leczniczych, które prowadzą działalność leczniczą o profilach zabiegowych obowiązują procedury, standardy, instrukcje opracowane przez świadczeniodawców w odniesieniu do warunków i rodzaju udzielanych świadczeń zdrowotnych, wdrożone i nadzorowane poprzez prowadzenie udokumentowanych kontroli wewnętrznych.

Ocena dokumentów stanowi ważny aspekt kontroli sanitarnej, ponieważ procedury definiują szczegółowe schematy postępowania, stanowią wytyczne dla personelu podczas wykonywania procedur medycznych i innych czynności związanych z funkcjonowaniem zakładu leczniczego w celu zapobiegania szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.

Wszystkie kontrolowane obiekty posiadały przedmiotowe dokumenty, w odniesieniu do lat wcześniejszych stwierdza się dalszą poprawę w zakresie formy i treści, ich aktualizację w oparciu o aktualny stan wiedzy medycznej, przepisy prawa, normy i wytyczne.

Kontrole wewnętrzne prowadzono z wymaganą częstotliwością, tj. w odstępach 6-miesięcznych, w zakresie oceny jakości wdrożenia i przestrzegania obowiązujących procedur, m.in. przestrzegania procedur higieny rąk, dekontaminacji powierzchni i wyrobów medycznych, utrzymania czystości, postępowania z odpadami medycznymi oraz aktualizacji dokumentów w oparciu o aktualny stan wiedzy medycznej, wytyczne, przepisy prawne.

Uwagi stwierdzone podczas bieżących kontroli dotyczyły uszczegółowienia lub rozszerzenia zapisów trybu postępowania w procedurach, dostosowania zapisów do warunków i zakresu udzielanych świadczeń zdrowotnych, a także pojawiających się zmian w przepisach prawnych.

W związku z Wytycznymi Krajowego Konsultanta ds. Mikrobiologii dotyczących zakładów lecznictwa stacjonarnego w zakresie występowania i transmisji szczepów szpitalnych, w szczególności Enterobacteriaceae produkujących karbapenemazy (CPE) typu MBL/NDM, podczas kontroli dokonywano oceny procedur, jakości ich wdrożenia oraz skuteczności działań i realizacji wytycznych.

W ciągu 2019 r. w nadzorowanym przez PPIS zakładzie opieki stacjonarnej wystąpiło 1 ognisko zakażenia szpitalnego o etiologii *Acinetobacter baumannii* oporny na karbapenemy wytwarzający karbapenemazę typu OXA.

W związku ze zgłoszeniem zakażenia szpitalnego w oddziale szpitalnym przeprowadzono wizytacje w zakresie zabezpieczenia warunków pobytu pacjentów, w szczególności zastosowania i nadzorowania stosowanej izolacji kontaktowej, prawidłowości

i zgodności postępowania z obowiązującymi procedurami w szpitalu w zakresie dekontaminacji powierzchni, wyposażenia i sprzętu używanego przy pacjencie, postępowania z bielizną.

W zakresie zakażeń szpitalnych od kilku lat na terenie województwa mazowieckiego jako poważny problem zdrowotny pojawiło się zjawisko występowania zakażeń bakteriami Enterobacteriaceae wytwarzającymi enzymy rozkładające antybiotyki karbapenemy, będące często lekami ostatniej szansy, w tym zwłaszcza *Klebsiella pneumoniae* o mechanizmie oporności typu NDM. Obydwa szpitale w Siedlcach prowadziły zgodnie z wytycznymi wprowadzonymi na terenie województwa mazowieckiego badania przesiewowe przy przyjęciach pacjentów z określonych grup ryzyka (po pobytach w innych szpitalach, przebywających w ośrodkach opiekuńczo-leczniczych, po długotrwałej antybiotykoterapii antybiotykami kluczowymi).

4. Gospodarka odpadami medycznymi

W kontrolowanych jednostkach wytwarzane odpady medyczne w poszczególnych kategoriach gromadzono selektywnie na stanowiskach pracy do wyznaczonych i oznakowanych pojemników jednorazowych lub worków jednorazowych dostosowanych kolorystycznie do rodzaju odpadów, umieszczonych w pojemnikach zamykanych. Odpady medyczne o ostrych końcówkach umieszczano w specjalistycznych pojemnikach twardo ściennych. Świadczeniodawcy stosowali się do sposobu oznakowania worków z odpadami w związku z wymogami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz. U. z 2017 r., poz.1975).

Czasowe przetrzymywanie odpadów medycznych w placówkach odbywa się w urządzeniach chłodniczych, pojemnikach zbiorczych usytuowanych w pomieszczeniach porządkowych lub w osobnych pomieszczeniach na odpady (dotyczy do głównie dużych i nowych obiektów).

Odbiór odpadów medycznych odbywa się w ramach zawartych umów przez firmy posiadające stosowne uprawnienia, potwierdzone jest w zestawieniach miesięcznych na tzw. kartach przekazania odpadów.

W trakcie kontroli nie stwierdzano większych zaniedbań w zakresie postępowania z odpadami, uwagi w pojedynczych przypadkach dotyczyły:

- braku oznakowania i pomiaru temperatury w urządzeniach chłodniczych do przechowywania odpadów,
- zwiększenia częstotliwości odbioru odpadów w odniesieniu do warunków ich przetrzymywania,
- braku posiadania dokumentów potwierdzających ich unieszkodliwienie (obowiązek prawny posiadania ww. dokumentu obowiązywał do 5 września 2019 r.).

5. Wyposażenie i stosowanie indywidualnych środków ochrony indywidualnej przez pracowników

W kontrolowanych placówkach pracownicy posiadali odpowiednie środki ochrony indywidualnej i używali ich stosownie do stopnia narażenia czynnikami biologicznymi i/lub chemicznymi.

W zakładzie opieki stacjonarnej nadal wprowadzana jest odzież ochronna dla personelu medycznego z wszytymi w ubiór chipami elektronicznymi, co daje możliwość prześledzenia

częstotliwości jej zmiany przez personel i monitorowanie prawidłowości postępowania z brudną bielizną personelu.

Podczas kontroli wskazywano również na korzystanie z usługi pralniczej w zakładach pralniczych mających wdrożoną normę PN-EN 14065 w systemie RABC (system kontroli i analizy skażeń biologicznych).

6. Realizacja programów dostosowawczych w zakładach leczniczych

W 2019 r. programu dostosowawczego nadal nie zrealizował w całości 1 podmiot lecznictwa stacjonarnego. Niezgodności wynikające z rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2012 r. poz. 739) dotyczą dostosowania funkcjonalności 2 oddziałów szpitalnych (Oddział Laryngologii oraz Oddział Chirurgii Dziecięcej).

W związku z niezrealizowaniem programu, w 2019 r. PPIS w Siedlcach wydał decyzję administracyjną dotyczącą dostosowania pomieszczeń oddziałów do wymogów higieniczno-sanitarnych wynikających z przepisów prawnych z terminem realizacji do końca 2020r.

Podczas kontroli stwierdza się systematyczną poprawę warunków higieniczno-sanitarnych oraz podnoszenie jakości działań w obszarze zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym, a tym samym zwiększenie bezpieczeństwa epidemiologicznego pacjentów i personelu.

Powyższą informację opracowano na podstawie wyników kontroli bieżących przeprowadzonych przez pracowników Sekcji Epidemiologii PSSE w Siedlcach w 2019 r.

Sytuacja w zakresie wybranych chorób zakaźnych i zakażeń

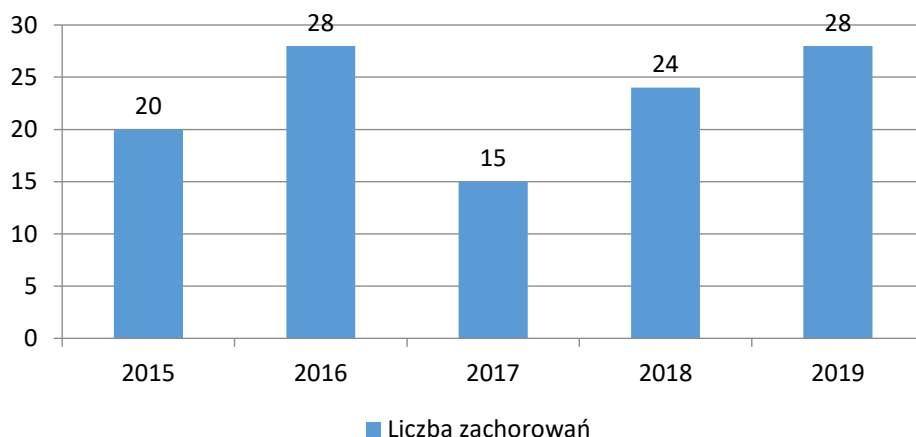
1.1. Choroby przenoszone drogą pokarmową

W 2019 roku spośród chorób zakaźnych objętych obowiązkiem zgłaszania i rejestracji, na terenie powiatu grodzkiego nie zanotowano przypadków zachorowań na takie jednostki chorobowe jak: dur brzuszny i dury rzekome, czerwonkę, wzw A, włośnicę i zatrucé jadem kiełbasianym. Brak wyżej wymienionych chorób przenoszonych drogą pokarmową, zwłaszcza durów i czerwonki jest wynikiem ogólnie dobrej sytuacji higieniczno-sanitarnej, w szczególności powszechnego dostępu do bieżącej i uzdatnionej wody.

Wśród bakteryjnych przyczyn zatrucé pokarmowych nadal najczęstsze były zatrucia wywołane odzwierzęcymi pałeczkami jelitowymi *Salmonella*. Odnotowano 28 zachorowań na salmonelozę, tj. o 4 przypadki więcej niż w 2018 r. Nie odnotowano zbiorowych ognisk zatrucé pałeczkami *Salmonella*, wszystkie zachorowania związane były z posiłkami wykonywanymi i spożywanymi w warunkach domowych.

W trakcie przeprowadzanych dochodzeń epidemiologicznych nie stwierdzono powiązań poszczególnych przypadków zachorowań, z ogólnodostępnymi zakładami żywieniowymi czy też produktami sprzedawanymi w handlu publicznym. Najczęstszym źródłem zakażeń były jaja kupowane od ulicznych sprzedawców z małych hodowli kur prowadzonych bez nadzoru weterynaryjnego i ich nieprawidłowa obróbka termiczna. Sytuację epidemiologiczną w Siedlcach w zakresie zatrucé wywołanych pałeczkami *Salmonella* w ciągu ostatnich 5 lat przedstawia Tab.1.

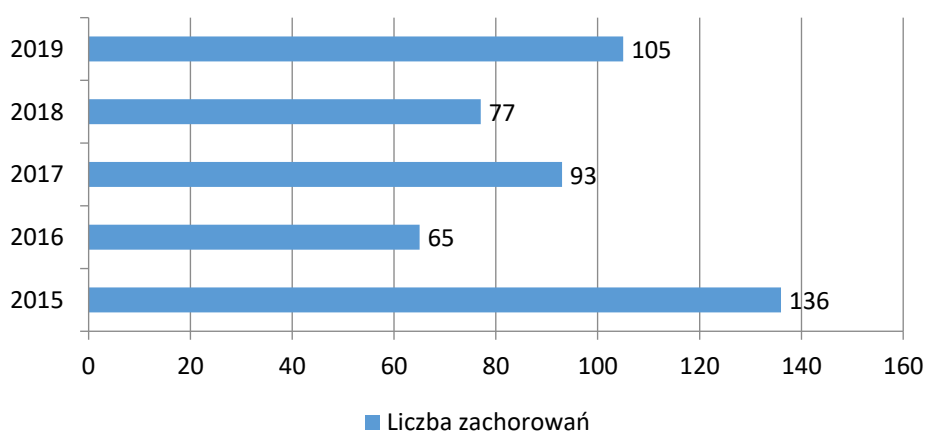
Tab.1. Zatrucia pokarmowe wywołane pałeczkami Salmonella na terenie miasta Siedlce w latach 2015-2019

Należy podkreślić, że wraz ze wzrostem liczby zachorowań wzrosła również zapadalność na salmonelozę: w 2018 roku zapadalność na salmonelozę na terenie m. Siedlce wynosiła 31,2/100 tys. a w 2019 r. osiągnęła poziom 36,4/100 tys. mieszkańców i była wyższa od ogólnokrajowej w 2019 r., która wynosiła 23,2/100 tys.

Po raz pierwszy od 2016 roku zauważono duży wzrost ogólnej liczby biegunek u dzieci do lat 2 zarówno o etiologii bakteryjnej, wirusowej i nieokreślonej, które są grupą najbardziej narażoną na biegunki o zakaźnym pochodzeniu. W 2018 roku zarejestrowano ich 77 a w 2019 r. aż 105, co stanowi wzrost o 36,4 % , a w stosunku do 2016 roku wzrost aż o 61,5% - biegunki pozostają istotną przyczyną zachorowań i hospitalizacji dzieci do lat 2. Sytuację epidemiologiczną w Siedlcach w zakresie biegunek o etiologii zarówno bakteryjnej, jak i wirusowej oraz bliżej nieokreślonej w ciągu ostatnich 5 lat przedstawia Tab.2.

Tab.2. Biegunki o etiologii bakteryjnej, wirusowej i nieokreślonej u dzieci do lat 2 w latach 2015-2019

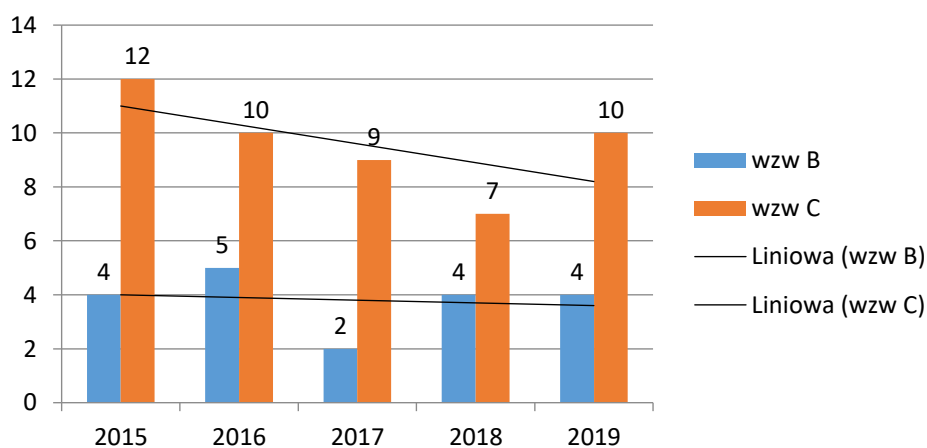
Na terenie m. Siedlce biegunki były w większości spowodowane zakażeniami wirusowymi, zwłaszcza rotawirusami. Należy przy tym zauważyć, że do zakażeń jelitowych i zatruc pokarmowych u dzieci w wieku do lat 2 dochodzi prawie wyłącznie w środowisku

domowym. W 2019 roku nie odnotowano wśród mieszkańców Siedlec zachorowań na żółtaczkę pokarmową zwaną „chorobą brudnych rąk”, czyli wirusowe zapalenie wątroby typu A.

1.2. Choroby przenoszone drogą naruszenia ciągłości tkanek

W zakresie chorób zakaźnych szerzących się drogą naruszenia ciągłości tkanek zarejestrowano: 4 przypadki wirusowego zapalenia wątroby typu B i 10 przypadków wirusowego zapalenia wątroby typu C, w tym 1 ostre oraz 9 przewlekłych i bliżej nieokreślonych. Ostre zakażenie wirusem C wykryto u obywatela Ukrainy zamieszkującego i pracującego w Siedlcach. Do zakażenia doszło prawdopodobnie na Ukrainie podczas jego urlopu, gdzie miał wykonywany zabieg z naruszeniem ciągłości tkanek. Nowe bezobjawowe zakażenia wirusem C są rzadko wykrywane, gdyż lekarze nie zlecają badań w tym kierunku aż do momentu, gdy pacjent zaczyna odczuwać długofalowe skutki zakażenia /postać przewlekła wzv/. Dlatego najczęściej do wykrycia zakażenia dochodzi gdy choroba ma ostry przebieg /przypadki sporadyczne/, podczas hospitalizacji z powodu innych chorób lub podczas honorowego oddawania krwi. Zwiększająca się świadomość społeczeństwa na skutek prowadzonych kampanii społecznych „STOP! HCV”, „HCV można pokonać”, „Zapobieganie zakażeniom HCV” spowodowała, że wiele osób biorąc pod uwagę swoją historię narażeń na zakażenie, m.in. zabiegi medyczne i niemedyczne z naruszeniem ciągłości tkanek, decyduje się wykonać badania prywatnie. Sytuację epidemiologiczną w Siedlcach w zakresie wirusowych zakażeń wątroby typu B i C w ciągu ostatnich 5 lat przedstawia Tab.3.

Tab.3. Zachorowania na wzv B i C wśród mieszkańców Siedlac w latach 2015-2019

Jak widać o wiele korzystniej przedstawia się sytuacja w zakresie zachorowań na wzv B i w dalszej perspektywie będzie ona ulegać poprawie, ze względu na dostępne szczepienia p-w wzv B, które wprowadzone zostały jako szczepienia obowiązkowe u noworodków na naszym terenie od 1994 roku. Grupę ryzyka stanowią więc tylko osoby nieszczepione, tj.: urodzone przed 1994 rokiem, dzieci których rodzice nie wyrażają zgody na szczepienia /ruchy antyszczepionkowe/, osoby nieszczepione z otoczenia domowego osób zakażonych.

Z analizy dochodzeń epidemiologicznych dotyczących mieszkańców miasta Siedlce wynika, że do zakażeń wirusami hepatotropowymi dochodzi najczęściej podczas różnego rodzaju zabiegów medycznych. W ostatnich latach obserwujemy również wzrost narażeń

niemedycznych tj. tatuowanie lub kolczykowanie wykonywane w warunkach domowych, prawdopodobnie bez przestrzegania żadnych procedur sterylizacji i dezynfekcji sprzętu.

Do zakażeń przenoszonych drogą naruszenia ciągłości tkanek należy także: bezobjawowe zakażenie HIV, czyli tzw. nosicielstwo HIV, objawowe zakażenie HIV - nie AIDS i AIDS. PPIS w Siedlcach prowadzi rejestry zakażonych dopiero od 2013 r. Od tego czasu zarejestrowano w Siedlcach 12 nowo wykrytych zakażeń HIV, w tym 2 zachorowania na AIDS, jedno z nich zakończone zgonem. Sytuację epidemiologiczną w Siedlcach w zakresie zakażeń HIV i zachorowań na AIDS na przestrzeni ostatnich 7 lat przedstawia Tab.4.

Tab.4. Liczba nowo wykrytych zakażeń HIV u mieszkańców miasta Siedlce w latach 2013-2019

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba nowo wykrytych zakażonych HIV	1 ^x	1	3	3	1	2 [*]	1

^x- w tym 1 zach. na AIDS zakończone zgonem

^{*} - w tym jedno zachorowanie na AIDS

1.3. Choroby przenoszone drogą powietrzno-kropelkową

Sytuacja epidemiologiczna innych chorób zakaźnych, zwłaszcza wirusowych. przenoszonych drogą powietrzno-kropelkową przeciwko którym realizowane są szczepienia ochronne. tj. m.in. odry (1 zachorowanie potwierdzone badaniami wirusologicznymi u 2-letniego dziecka nie szczepionego p-w śwince, odrze, różyczce), świnki (1) i różyczki (0), - można uznać za stabilną.

Szczególnie niepokojąca stała się sytuacja w zakresie zachorowań na odrę w całej Polsce /2019 r. – 1492 zach./, co może mieć swoje przełożenie na sytuację epidemiologiczną na terenie działania PPIS w Siedlcach. Z roku na rok wzrasta liczba dzieci i młodych dorosłych niezaszczepionych szczepionką p-w odrze, śwince, różyczce, co spowodowane jest nasilającym się działaniem ruchów antyszczepionkowych. Coraz większa staje się zatem populacja ludzi nieudpornionych p-w tym wirusom, co w kontekście epidemii odry u naszych sąsiadów za wschodnią granicą i ich migracji do Polski za pracą, stwarza duże ryzyko zawleczenia tej choroby na teren miasta Siedlce.

W zakresie krztusca od 2013 roku do 2018 roku obserwowany był trend wzrostowy zachorowań. 2019 rok jest pierwszym od kilku lat, gdy zanotowano mniejszą liczbę rozpoznanych krztusca. Sytuację epidemiologiczną w Siedlcach w tym zakresie przedstawia Tab. 5.

Tab.5. Liczba przypadków krztusca na terenie miasta Siedlce i współczynnik zapadalności w latach 2013-2019

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba zachorowań / zapadalność na 100 tys. mieszkańców	0 / 0	3 / 3,9	1 / 1,3	2 / 2,6	9 / 11,6	6/7,8	2/2,6

W 2019 roku z 2 zarejestrowanych zachorowań na krztusiec, tylko jedno dotyczyło dziecka w wieku lat 4, szczepionego 4 dawkami p-w krztuscowi /ostatnie szczepienie w 2016 r./.

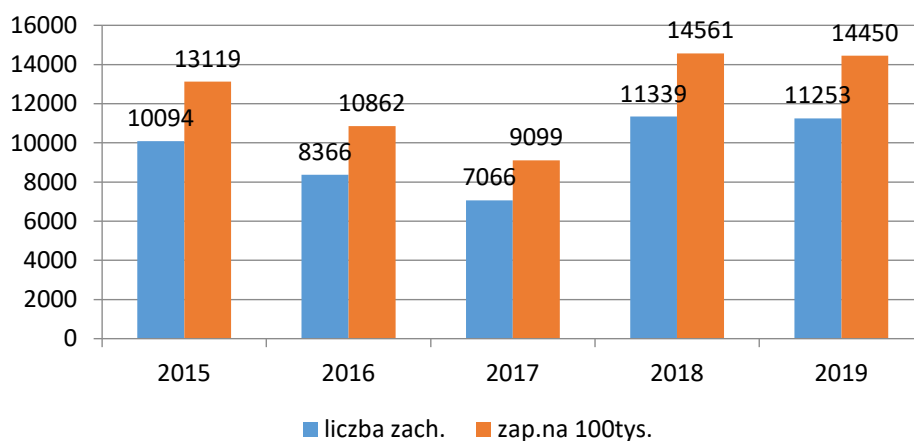
Drugie zachorowanie dotyczyło kobiety w wieku 20 lat, szczepionej 5 dawkami /ostanie szczepienie p-w krztuścowi w 2004 r./ . Generalnie w Polsce obserwuje się pogorszenie sytuacji epidemiologicznej krztuśca, a jako przyczynę tego podaje się zjawisko spadku odporności poszczepiennej po upływie 5–7 lat od szczepienia, prawdopodobnie również zmiany genetyczne wśród szczepów pałeczki krztuśca (*Bordetella pertussis*).

Liczba zachorowań na choroby zakaźne objęte obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi jest dobrym miernikiem poziomu wykonawstwa szczepień ochronnych. Brak zachorowań lub zachorowania występujące sporadycznie, świadczą o dobrym wykonawstwie szczepień.

Natomiast w takich jednostkach chorobowych jak np. ospa wietrzna (2018 r.- 176 zach., 2019 r. - 636 zach.), nie objętych obowiązkowym kalendarzem szczepień ochronnych, obserwuje się niestabilną sytuację epidemiologiczną.

W całym 2019 roku kontynuowano nadzór nad zgłaszalnością i rejestracją grypy. Wśród mieszkańców miasta Siedlce odnotowano 11.253 przypadków grypy i zachorowań grypopodobnych (zapadalność 14,5 tys./100 tys.) przebiegających zazwyczaj stosunkowo łagodnie - tylko ok. 0,95 % osób wymagało hospitalizacji ze względu na powikłania, najczęściej były to powikłania ze strony układu oddechowego. Zarejestrowano 2 zgony z powodu powikłań pogrypowych u osób obciążonych innymi chorobami w wieku 56 i 63 lata. Liczba zachorowań na grypę zgłoszona do PPIS w Siedlcach w 2019 r. była zbliżona do tej z 2018 roku. Z badań przeprowadzanych u osób chorych szybkimi testami immunochromatograficznymi i badaniami PCR wynika, że większość chorych na grypę zakażona była wirusem grypy A, w tym jedna wirusem AH1N1. Tablica poniżej przedstawia sytuację epidemiologiczną grypy na naszym terenie w ciągu ostatnich pięciu lat.

Tab.6. Zachorowania na grypę wśród mieszkańców Siedlec w latach 2015-2019

W naszym mieście, podobnie jak i w całej Polsce, pomimo udowodnionej skuteczności i powszechnej dostępności na rynku szczepionek przeciwko grypie sezonowej oraz akcji informacyjnych skierowanych do wielu grup ludności, szczepi się tylko niewielki odsetek społeczeństwa. /Tab. 7./

Tab.7. Udział procentowy zaszczepionych p-w grypie sezonowej w ogólnej liczbie mieszkańców Siedlec w latach 2013-2018

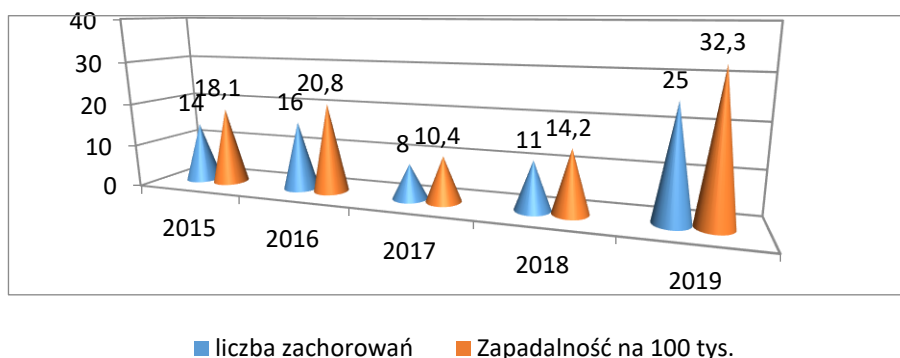
Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
% zaszczepionych	2,7	2,5	2,1	3,0	3,6	3,9	3,3

Większość wykonanych szczepień dotyczy głównie osób po 60 r.ż. dla których grypa stanowi największe ryzyko wystąpienia powikłań /w tym zgonów/ oraz pracowników firm, które w obawie przed malejącą frekwencją pracowników w sezonie jesienno-zimowym, sponsorują dla nich szczepienia przeciwko grypie. Martwi natomiast małe zainteresowanie szczepionkami u dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, gdyż właśnie oni, częściej niż dorośli, przebywają w dużych zbiorowiskach ludzkich /przedszkola, szkoły, internaty, imprezy zbiorowe / a co za tym idzie, istnieje dla nich większe ryzyko zakażenia wirusem grypy. PPIS w Siedlcach co roku zachęca do szczepień p-w grypie, przekazuje systematycznie informacje do lokalnych mediów nt. rozwoju sytuacji epidemiologicznej w sezonie grypowym.

Do chorób przenoszonych drogą powietrzno-kropelkową należy także gruźlica. Źródłem zakażenia jest zazwyczaj osoba chora na gruźlicę, prątkująca. Prątki wydalane są z organizmu chorego poprzez kropelki śluzu podczas kichania, kaszlu, odkrztuszania, śmiechu, czy mówienia. PPIS w Siedlcach prowadzi rejestry gruźlicy dopiero od 2015 roku i we współpracy z Poradnią Gruźlicy i Chorób Płuc SPZOZ w Siedlcach sprawuje nadzór nad osobą chorą i jej otoczeniem. Do PPIS w Siedlcach w 2019 roku zgłoszono aż 25 zachorowań na gruźlicę u mieszkańców Siedlec, tj. o 14 więcej niż w 2018 roku /zapadalność w 2019 r. 32,25 na 100 tys./ Nie stwierdzono występowania na naszym terenie gruźlicy wielolekoopornej. Chorzy prątkujący z dodatnim wynikiem bakterioskopii stanowili aż 72% wszystkich zachorowań na gruźlicę. Liczba nowo wykrytych przypadków gruźlicy wzrosła o prawie 127,2% /Tab.8 i 9./

Najwięcej zachorowań na gruźlicę w okresie prątkowania obserwuje się w starszych grupach wiekowych, co można tłumaczyć faktem, iż w czasach, gdy sytuacja epidemiologiczna gruźlicy była znacznie gorsza niż obecnie, duża część populacji została zakażona prątkiem gruźlicy. Zachorowania na gruźlicę wśród osób starszych są więc w dużym odsetku wynikiem reaktywacji zakażenia wcześniejszego, co uniemożliwia szybką eliminację choroby w populacji. Niepokojem jednak napawa fakt występowania stosunkowo dużej liczby zachorowań w grupie wiekowej 20-44 lata /stąd pojawianie się przypadków gruźlicy u dzieci i młodzieży w grupie wiekowej 0-14 jako domowników osób chorych/, najbardziej aktywnej społecznie i zawodowo, gdzie istnieje największe ryzyko przeniesienia zakażenia na inne osoby. Sytuacja ta wymaga podejmowania działań mających na celu szybkie identyfikowanie i leczenie nowych przypadków gruźlicy, przeprowadzanie badań osób z najbliższego otoczenia chorych na gruźlicę i podejmowanie leczenia w przypadku wykrycia zakażenia.

Tab.8. Liczba zachorowań na gruźlicę i zapadalność na terenie miasta Siedlce w latach 2015-2019

Polska należy już do krajów o zapadalności niskiej, czyli takich, gdzie zapadalność jest mniejsza niż 20 zachorowań na 100 000 ludności, ale nadal jest ona wyższa niż średnia w UE. Celem wyznaczonym wszystkim krajom świata przez WHO, jest zmniejszenie o 95% liczby zgonów z powodu gruźlicy i zmniejszenie średniej zapadalności na gruźlicę na świecie do < 10 przypadków na 100 000 ludności do 2035 roku.

Tab. 9. Zachorowania na gruźlicę na terenie m. Siedlce w 2019 r. wg. lokalizacji choroby, stanu bakteriologicznego, wieku i płci

Grupy wiekowe	Gruźlica układu oddechowego				Gruźlica innych narządów		Ogółem grupy wiekowe
	prątkujący		nieprątkujący		M	K	
	M	K	M	K			
0-14	-	1	1	1	-	-	3
15-19	1	-	-	-	-	-	1
20-44	4	2	-	1	-	-	7
45-64	3	4	1	1	-	-	9
65+	1	2	2	-	-	-	5
Razem	9	9	4	3	0	0	25

1.4. Choroby inwazyjne (meningokokowa, pneumokokowa i inne)

W minionym roku zarejestrowano na terenie miasta Siedlce 2 przypadki inwazyjnej choroby meningokokowej wywołanej przez *Neisseria meningitidis*: typu B u 38-letniego mężczyzny /posocznica i zapalenie opon mózgowych/ oraz typu Y u 51-letniego mężczyzny /posocznica/. Nadzorem epidemiologicznym i chemioprophylaktyką objęto wszystkie osoby z kontaktu domowego z chorymi.

Nie odnotowano natomiast przypadków inwazyjnej choroby wywołanej przez *Haemophilus influenzae* i *Streptococcus pyogenes*. Zarejestrowano 3 przypadki inwazyjnej choroby wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae* z objawami posocznicy i zapalenia płuc. Zachorowania dotyczyły 2 mężczyzn w wieku 36 i 51 lat oraz 1 kobiety w wieku 50 lat. Wszystkie zachorowania miały podłoże osobnicze, nie ustalono powiązań z czynnikami środowiskowymi.

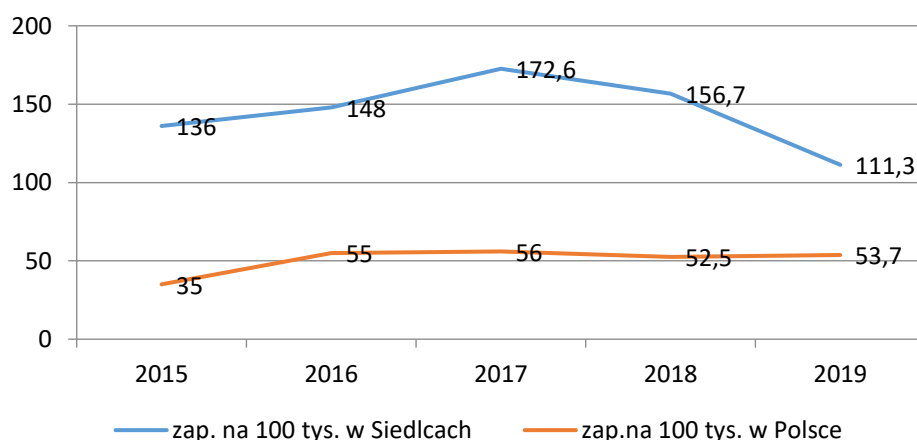
Wpływ na obniżanie się liczby zachorowań wywołanych przez *Neisseria meningitidis* i *Haemophilus influenzae* mają podobnie, jak w ubiegłych latach: poprawiający się nadzór epidemiologiczny nad zachorowaniami na choroby inwazyjne, wdrażanie działań profilaktycznych zapobiegających kolonizacji tymi bakteriami u osób ze styczności z chorymi, dostępność szczepień ochronnych przeciw meningokokom grupy B i C (szczepienie zalecane w ramach Programu Szczepień Ochronnych) i szczepień HiB (szczepienie obowiązkowe w ramach Programu Szczepień Ochronnych). Oczekujemy w najbliższych latach poprawy sytuacji epidemiologicznej w zakresie zakażeń *Streptococcus pneumoniae* ze względu na wprowadzenie od 2017 roku szczepionki przeciw temu patogenowi do PSO jako szczepienia obowiązkowego u niemowląt.

1.5. Choroby wektorowe przenoszone za pośrednictwem innych organizmów

Spadek zachorowań odnotowano w zakresie chorób odkleszczowych. Od 2013 r. roku obserwowany był systematyczny wzrost zachorowań na boreliozę we wczesnej /rumień wędrujący/, jak i późnej fazie/ najczęściej postać stawowa/. Jeszcze w 2018 r. zarejestrowano 122 zachorowania, natomiast w 2019 odnotowano ich tylko 87. Miała na to niewątpliwie wpływ szeroko rozpowszechniona akcja oświatowa dotycząca boreliozy, prowadzona przez inspekcję sanitarną zarówno w mediach lokalnych jak i ogólnopolskich, poprawiająca świadomość Polaków na temat zabezpieczania się przed ukąszeniami kleszczy, potrzeby kontroli skóry po powrocie z wycieczek oraz znajomość objawów chorób odkleszczowych.

Należy jednak pamiętać, że zapadalność na boreliozę wśród mieszkańców miasta jest w dalszym ciągu wyższa niż zapadalność w Polsce, a zmiany klimatyczne tj. ocieplenie klimatu, brak ostrych i długotrwałych okresów mroźnej zimy, mają wpływ na zwiększanie się populacji kleszczy, a co za tym idzie, zwiększają ryzyko narażenia na ukąszenia. Coraz częściej można je też znaleźć na osiedlowych trawnikach i krzewach, na terenie przydomowych posesji i ogródkach działkowych. Sytuację w zakresie zachorowań na boreliozę na terenie miasta Siedlce przedstawia Tab. 10.

Tab.10. Zapadalność na boreliozę w Siedlcach i w Polsce w latach 2015-2019

O wiele korzystniej przedstawiała się sytuacja w zakresie kleszczowego zapalenia mózgu. W 2018 r. zachorowała 1 osoba, a w 2019 roku nie odnotowano ani jednego zachorowania.

Pracownicy Sekcji Epidemiologii prowadzą nadzór nad wszystkimi narażeniami na wściekliznę u mieszkańców miasta Siedlce. W 2019 roku 17 osób zostało zakwalifikowanych do szczepień przeciw wściekliznie. Były to najczęściej osoby pokąsane przez nieznaną psę, znane ale nieszczepione przeciwko wściekliznie psy, znane koty, mysz i świnkę morską.

1.6. Choroby przenoszone drogą kontaktów seksualnych

Sekcja Epidemiologii Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Siedlcach prowadzi rejestry zachorowań na choroby przenoszone drogą kontaktów seksualnych - w ubiegłym 2019 roku odnotowano 1 przypadek rzeżączki i 1 zachorowanie na kiłę. Nie są to zapewne dane miarodajne ze względu na fakt, że osoby chore najczęściej leczą się w prywatnych gabinetach lekarskich, skąd nie są wysyłane zgłoszenia ZLK do właściwych miejscem rozpoznania inspektorów sanitarnych.

Zakażenia HIV ze względu na możliwą także drogę zakażenia poprzez naruszenie ciągłości tkanek /np. przyjmowanie dożylnie narkotyków / zostały omówione w pkt.1.2. Natomiast zachorowania na wzw A ze względu na możliwość zakażenia nie tylko drogą kontaktów seksualnych ale przede wszystkim drogą pokarmową, zostały omówione odpowiednio w pkt.1.1.

W prowadzonych przez PPIS w Siedlcach działaniach przeciwepidemicznych duży nacisk kładziony jest na zgłaszanie przez podmioty lecznicze wszystkich podejrzeń/zachorowań na choroby zakaźne i zgonów z powodu chorób zakaźnych oraz zgłaszanie dodatnich wyników badań laboratoryjnych przez laboratoria diagnostyki medycznej, zgodnie z ustawowym obowiązkiem nałożonym na lekarzy i diagnostów. Pozwala to na wychwycenie zagrożeń epidemicznych, zwłaszcza chorobami rzadkimi i niebezpiecznymi, także tych zawleczonych przez osoby przyjeżdżające z terenów endemicznych, co podnosi poziom bezpieczeństwa epidemiologicznego miasta.

1.7. Podsumowanie sytuacji w zakresie chorób zakaźnych za 2019 rok

- 1) W epidemiologii zakażeń pałeczkami *Salmonella* zaobserwowano wzrost zachorowań. Serotypem niezmiennie dominującym jest *Salmonella Enteritidis* a źródłem zakażenia są najczęściej jaja.
- 2) Wzrosła liczba zgłoszonych zachorowań na choroby biegunkowe wśród dzieci do 2 lat. Wiodącą rolę w etiologii wirusowych czynników wywołujących choroby biegunkowe nadal odgrywały rotawirusy.
- 3) Jako stabilną z trendem spadkowym można określić sytuację w zakresie zachorowań i wykrywania zakażeń WZW B i C.
- 4) Zachorowania inwazyjne o etiologii *Neisseria meningitidis*, za sprawą szybkich i skutecznych działań pracowników Sekcji Epidemiologii i skutecznej chemioprophylaktyki nie stanowiły zagrożenia epidemicznego dla mieszkańców Siedlec.

5) Zanotowano spadek liczby zachorowań wywołanych *Bordatella pertusis*, jednak w dalszym ciągu szczególnie narażone są dzieci nieszczepione i osoby dorosłe z utraconą odpornością poszczepienną lub po przechorowaniu krztuśca.

6) W zakresie gruźlicy zaobserwowano na naszym terenie wzrost zachorowań. Sytuacja ta wymaga podejmowania działań mających na celu szybkie identyfikowanie i leczenie nowych przypadków gruźlicy oraz przeprowadzanie badań kontrolnych osób z najbliższego otoczenia chorych na gruźlicę.

7) Liczba nowo wykrytych zakażeń wirusem HIV i zespołu nabytego upośledzenia odporności (AIDS) wśród mieszkańców Siedlec utrzymywała się na stałym niskim poziomie.

8) Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych w Siedlcach w 2019 roku należy uznać za stabilną. Nie obserwowano nagłego i niekontrolowanego wzrostu liczby chorób zakaźnych, zaś notowane fluktuacje, podobnie jak w latach ubiegłych, miały charakter sezonowy lub są kontynuacją obserwowanych wcześniej trendów wieloletnich.

Zestawienie zbiorcze zachorowań i zapadalności (na 100 tys. mieszkańców) na wybrane choroby zakaźne na terenie miasta Siedlce w latach 2015– 2019

Lp.	Jednostka chorobowa	2015		2016		2017		2018		2019	
		Liczba zach.	Zap.	Liczba zach.	Zap.	Liczba zach.	Zap.	Liczba zach.	Zap.	Liczba zach.	Zap.
1	Dur brzuszny (A01.0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Dury rzekome A.B.C.(A01.1-A01.3)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Salmonellozy (A02.0)	20	26,0	28	36,4	15	19,3	24	30,8	28	36,4
4	Czerwonka (A03)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Biegunki u dzieci do lat 2 (A04,A08,A09)	136	176,8	65	84,4	92	118,5	77	98,9	105	134,8
6	Wirusowe zapalenie wątroby ogółem	16	20,8	15	19,5	12	15,4	11	14,1	14	18,0
7	w tym wzw typu A (B15)	0	0	0	0	1	1,3	0	0	0	0
8	wzw typu B (B16, B18.0-B18.1)	4	5,2	5	6,5	2	2,6	4	5,2	5	6,5
9	wzw typu C (B17.1, B18.2)	12	15,6	10	13,0	9	11,6	7	9,0	9	11,6
10	Odra (B05)	0	0	0	0	0	0	1	1,3	0	0
11	Krztusiec	1	1,3	2	2,6	9	11,6	6	7,7	1	1,3
12	Nagminne zapalenie przyusznicy (B26)	9	11,6	2	2,6	2	2,6	11	14,1	1	1,3
13	Ospa wietrzna (B01)	420	545,9	399	518,0	802	1032,8	176	226,0	636	813,5
14	Różyczka (B06, P35.0)	1	1,3	2	2,6	0	0	0	0	0	0
15	Kontakt ze zwierzęciem, po którym podjęto szczepienia p-w wściekliznie	13	16,9	19	24,7	14	18,0	18	23,1	17	21,9

ANALIZA WYKONAWSTWA SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

Ocena wykonawstwa szczepień ochronnych za rok 2019 została sporządzona na podstawie rocznych sprawozdań ze szczepień na drukach MZ-54, przekazanych przez placówki wykonujące szczepienia ochronne na terenie miasta Siedlce. Oceną objęto szczepienia:

1. przeciw błonicy i tężcowi w rocznikach: 2019-2000
2. przeciw krztuścowi w rocznikach: 2019-2003
3. przeciw poliomyelitis w rocznikach: 2019-2010
4. przeciw gruźlicy w rocznikach: 2019, 2018
5. przeciw wzv typu B w rocznikach: 2019-2015
6. przeciw odrze, śwince i różyczce w rocznikach: 2018-2006
7. przeciw różyczce dziewczynek w rocznikach: 2010-2004

Załączona tabela 1 obrazuje sumaryczne procentowe wykonanie poszczególnych rodzajów szczepień w analizowanych rocznikach.

W 2019 roku szczepienia ochronne dzieci i młodzieży na terenie miasta Siedlce nadal wykonywane były w **11** zakładach opieki zdrowotnej (3 publiczne oraz 8 niepublicznych). Szczepienia obowiązkowe wynikające z Programu Szczepień Ochronnych realizowano w 2 oddziałach noworodkowych, Poradni Chorób Zakaźnych, 2 oddziałach typu ratunkowy lub izba przyjęć oraz **21** gabinetach w przychodniach podstawowej opieki zdrowotnej.

W przychodniach tych zgromadzono **25 284** kart szczepień dzieci i młodzieży w wieku 0-19 lat, zapisanych do lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej. Zaznaczyć jednakże należy, że część dzieci i młodzieży, rzędu 50%, zamieszkałych na terenie powiatu korzysta ze świadczeń medycznych w podmiotach leczniczych funkcjonujących na terenie miasta Siedlce. W zależności od rocznika urodzenia jest to od 40 do 65% ogólnej liczby mieszkańców powiatu z danego rocznika, przy czym najwięcej dzieci jest zapisanych do przychodni w Siedlcach z najmłodszych roczników.

Szczepienia przeciwko gruźlicy wykonywane są u noworodków w oddziale noworodkowym, w związku z czym rokrocznie jest dość wysoki procent uodpornienia (w roczniku 2019 zostało zaszczepionych 95,3% dzieci, a w roczniku 2018 95,9%), ale niestety nadal ok. 5% noworodków nie jest szczepionych przeciwko gruźlicy, w większości z powodu odmowy rodziców.

Stwierdzić należy, że wśród pacjentów punktów szczepień na terenie miasta Siedlce rozpowszechnione są szczepienia zalecane. W ciągu 2019 r. łącznie zaszczepiono:

- przeciwko ospie wietrznej - 467 osób (w tym 465 dzieci w wieku 0-11 lat),
- przeciwko krztuścowi - 20 osób (w tym 19 osób powyżej 20 lat),
- przeciwko poliomyelitis – 57 osób (w tym 56 powyżej 20 lat),
- przeciwko pneumokokom – 84 osoby (w tym 43 osoby powyżej 20 lat),
- przeciwko durowi brzuszemu – 110 osób (w tym 98 powyżej 20 lat),
- przeciwko kleszczowemu zapaleniu mózgu – 282 osoby (w tym 132 powyżej 20 lat),
- przeciwko wzv typu A – 156 osób (w tym 136 powyżej 20 lat),
- przeciwko zakażeniom meningokokowym – 281 (w tym 273 osoby od 0 do 19 lat),
- przeciwko grypie – 2592 osoby (przy czym dzieci w wieku 0-4 lata stanowiły 2,4% zaszczepionych, dzieci w wieku 5-14 lat 5,1%, młodzież i dorośli w wieku 15-64 lata 43,2% a osoby powyżej 65 lat 49,3%).

Tabela 1 - Stan zaszczepienia wszystkich roczników podlegających sprawozdawczości wg druku MZ-54 za 2019 r. przeciwko wybranym chorobom zakaźnym

Przeciwno błonicy i tężcowi ogółem w rocznikach 2019-2000

Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie podstawowe (pierwotne +uzupełniające)	Wykonana I dawka przypominająca w 6 r.ż.	Wykonana II dawka przypominająca w 14 r.ż.	Wykonana III dawka przypominająca w 19 r.ż.	Razem – uodpornieni w rocznikach 2019-2000	Osoby nieuodpornione w rocznikach 2019-2000
25 284	7 278	10 168	5165	1041	23652	1632
% ogółu podlegających	28,8 %	40,2 %	20,4 %	4,1 %	<u>93,5 %</u>	<u>6,5 %</u>

Przeciwno krztuścowi ogółem w rocznikach 2019-2003

Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie podstawowe (pierwotne +uzupełniające)	Wykonana I dawka przypominająca w 6 r.ż.	Wykonana II dawka przypominająca w 14 r.ż.	Razem – uodpornieni w rocznikach 2019-2003	Osoby nieuodpornione w rocznikach 2019-2003
22160	7247	10034	3282	20563	1597
% ogółu podlegających	32,7 %	45,3%	14,8 %	<u>92,8%</u>	<u>7,2 %</u>

Przeciwno poliomyelitis ogółem w rocznikach 2019-2010

Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie pierwotne	Wykonane szczepienie uzupełniające	Wykonana I dawka przypominająca w 6 r.ż.	Razem – uodpornieni w rocznikach 2019-2010	Osoby nieuodpornione w rocznikach 2019-2010
13950	2062	4914	5375	12351	1599
% ogółu podlegających	14,8 %	35,2%	38,5 %	<u>88,5 %</u>	<u>11,5 %</u>

Przeciwno odrze, śwince i różyczce ogółem w rocznikach 2018-2006

Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie podstawowe	Wykonana I dawka przypominająca	Razem – uodpornieni w rocznikach 2018-2006	Osoby nieuodpornione w rocznikach 2018-2006
17624	10071	5937	16008	1616
% ogółu podlegających	47,8 %	33,1 %	<u>90,8 %</u>	<u>9,2 %</u>

Przeciwno odrze, śwince i różyczce dziewczynk ogółem w rocznikach 2010-2004

Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie podstawowe	Wykonana I dawka przypominająca	Razem – uodpornieni w rocznikach 2010-2004	Osoby nieuodpornione w rocznikach 2010-2003
4170	592	3544	4136	34
% ogółu podlegających	14,2 %	85,0%	99,2 %	0,8 %

Przeciwno wzv B ogółem w rocznikach 2019-2015

Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie pierwotne (2 dawki)	Wykonane szczepienie uzupełniające (3 dawki)	Razem – uodpornieni w rocznikach 2019-2015	Osoby nieuodpornione w rocznikach 2019-2015
7072	1072	4381	5453	1619
% ogółu podlegających	15,2 %	61,9%	77,1 %	<u>22,9 %</u>

W stosunku do poziomu wykonawstwa pozostałych szczepień w przychodniach znajdujących się na terenie miasta Siedlce, w roku 2019 ponownie zaobserwować można zbyt niskie odsetki wykonania szczepień obowiązkowych w analizowanych rocznikach. Wg zaleceń ekspertów osiągnięcie poziomu zaszczepienia określonej populacji rządu co najmniej 90%, a w przypadku chorób takich jak odra powyżej 95% populacji, pozwala na ograniczenie przenoszenia się wybranych chorób zakaźnych oraz zabezpieczenie mieszkańców przed wystąpieniem zachorowań.

Szczególnie niskie poziomy wyszczepienia (patrz tab.1) stwierdzono w stosunku do:

- d) uodpornienia przeciwko poliomyelitis – w 2019 r. ogółem zaszczepionych zostało **88,5%** populacji wytypowanych roczników,
- e) uodpornienia przeciwko odrze, śwince i różyczce – w 2019 r. ogółem zaszczepionych zostało **90,8%** populacji wytypowanych roczników,
- f) uodpornienia przeciwko wzv B– w 2019 r. ogółem zaszczepionych zostało **77,1%** populacji wytypowanych roczników.

W analizowanych rocznikach najniższe wykonawstwo szczepień dotyczyło szczepień przeciwko błonicy i tężcowi w roczniku roboczym 18 -latków i sytuacja taka powtarza się rokrocznie. Rocznik 2001 został zaszczepiony dawką przypominającą tylko w **33,3%**, co oznacza że zaledwie 1/3 młodych ludzi wchodzi w dorosłe życie z całkowicie zakończonym programem szczepień obowiązkowych przeciwko tężcowi i błonicy.

Nieco lepiej prezentuje się realizacja uodpornienia przeciwko błonicy i tężcowi w poszczególnych starszych rocznikach roboczych: dzieci w szóstym roku życia – zaszczepiono **49,3 %** rocznika (analogicznie w 2018 r. było to odpowiednio 47,4%), oraz w czternastym roku życia – zaszczepiono **51,6 %** rocznika (przy poziomie 49,6% w 2018).

Analizując jednak szczegółowo roczniki, które według założeń Programu Szczepień Ochronnych powinny mieć wykonane w 2019 r. pełne szczepienia dla określonego wieku (o ile nie istnieją przeciwwskazania zdrowotne do ich wykonania), w tych przypadkach realizacja szczepień obowiązkowych pozostawia wiele do życzenia. Np. dzieci urodzone w 2013 r. zostały zaszczepione I dawką przypominającą przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi w **73,5%**. Podobnie, tylko **78,9%** dzieci urodzonych w 2005 r. miało podanych II dawkę przypominającą przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi.

Szczególnie niebezpieczną sytuacją pozostaje brak lub niepełne szczepienie przeciwko tężcowi najmniejszych dzieci, ze względu na możliwe konsekwencje zakażenia laseczką tężca w postaci zgonu. Tymczasem wśród dzieci urodzonych w 2017 r. tylko **68% całego rocznika** zostało zaszczepione pełnym schematem podstawowym przeciwko błonicy i tężcowi (przy poziomie **73,3%** w roku 2018), a **169** dzieci nadal nie otrzymało żadnej lub co najwyżej dwie dawki szczepienia podstawowego (z czterech przewidzianych wg PSO).

Bardzo niepokojące zjawisko obserwujemy od kilku lat w odniesieniu do szczepień przeciwko odrze. Odsetek szczepień w rocznikach roboczych nie osiąga poziomu 95 %, zalecanego jako wymagany do utrzymania odporności zbiorowiskowej, co więcej tendencja ta wydaje się pogłębiać. Osiąganie wysokich wskaźników wyszczepialności w całej populacji (rządu co najmniej 90% w przypadku części chorób zakaźnych, a nawet powyżej 95% w przypadku chorób wysoce zakaźnych takich jak odra, świnka i różyczka), stanowi podstawowy warunek utrzymania się tzw. odporności zbiorowiskowej, która zapewnia skuteczne przerwanie krążenia drobnoustrojów chorobotwórczych i ograniczenie możliwości

ich przenoszenia w populacji. Odporność zbiorowiskowa daje ochronę również tym osobom, które z racji swojego stanu zdrowia i poważnych schorzeń, jak np. choroby nowotworowe, przeszczepy narządów, innych względów medycznych nie mogą zostać poddane szczepieniu, a zachorowanie może mieć dla nich tragiczne skutki lub wywołać poważne powikłania. Rok sprawozdawczy 2015 był ostatnim rokiem kiedy poziom ponad 95% zaszczepionych dzieci przeciwko odrze był osiągnięty dopiero w roczniku dzieci 4 letnich. W kolejnych latach wskaźniki te dla 4-latków były coraz niższe – w 2016 i 2017 ok. **93%**, aby w 2018 r. osiągnąć wielkość tylko **89%**, a w **2019 r. 83%**.

Zmniejszanie się poziomu zaszczepienia dzieci i młodzieży na terenie miasta Siedlce jest na pewno związane z nasilającymi się w całej Polsce ruchami i postawami antyszczepionkowymi, negującymi nie tylko bezpieczeństwo i skuteczność wykonywania szczepień, ale również podważającymi potrzebę ich wykonywania w związku z prowadzeniem ekologicznego trybu życia, brakiem występowania niektórych chorób zakaźnych w Polsce. Z niepokojem obserwowane jest zjawisko gwałtownego powiększania się liczby rodziców, którzy zdecydowanie odmawiają wykonywania szczepień obowiązkowych swoich dzieci – i to zarówno wszystkich, jak i wybranego rodzaju np. przeciwko odrze, śwince i różyczce lub krztuścowi czy gruźlicy. Z roku na rok wzrasta liczba rodziców dzieci, którzy już przy narodzinach na piśmie deklarują odmowę nie tylko realizacji szczepień obowiązkowych, ale też podstawowych zabiegów jak np. podawanie wit. K po urodzeniu, sugerując się często fałszywymi przesłankami o poważnych konsekwencjach zdrowotnych szczepień, sensacyjnych doniesieniach i negatywnych informacjach czerpanych z internetu lub nawet od niektórych lekarzy.

Łącznie na terenie miasta Siedlce i powiatu siedleckiego, wg stanu na koniec 2019 r. szczepienia obowiązkowe nie były realizowane w różnym stopniu u **499** dzieci. Stanowi to 7% wszystkich dzieci zgłoszonych jako uchylających się od szczepień z terenu całego województwa mazowieckiego (odsetek analogiczny jak w roku ubiegłym).

Tab.2 ilustruje dane liczbowe o liczbie zarejestrowanych dzieci uchylających się od realizacji szczepień obowiązkowych na terenie Polski, województwa mazowieckiego oraz miasta i powiatu siedleckiego w ciągu ostatnich kilku lat (w nawiasach odsetek populacji w wieku 0-19 lat podlegających szczepieniom obowiązkowym).

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2016	Stan na 30.12.2017	Stan na 30.12.2018	Stan na 30.12.2019
Powiat siedlecki i miasto Siedlce	144	193	271	431	499
Woj. mazowieckie	2 717	4 368	4559	6155	7273
Polska	16 689 (2,3%)	23 147 (3,2%)	30 089 (4,1%)	40 342 (5,5%)	48 609 (6,6 %)

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Bezpieczeństwa Żywności

Zgodnie z zapisami ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Sekcja Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku sprawuje nadzór nad warunkami produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży środków spożywczych, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością oraz warunkami żywienia zbiorowego w oparciu o obowiązujące przepisy Unii Europejskiej, między innymi Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 178/2002 ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności, Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 852/2004 w sprawie higieny środków spożywczych, Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/ 74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/ EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych), ustawę z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia oraz przepisy wykonawcze.

W 2019 roku pod nadzorem organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej działały na terenie miasta Siedlce 942 obiekty. Skontrolowano 233 z czego 52 oceniono wg arkusza stanu sanitarnego.

Rodzaj obiektu	Liczba obiektów		Liczba kontroli		Liczba i kwota mandatów		Liczba pobranych próbek/ kwestionowanych	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
produkcji żywności	26	14	28	12	3/400	1/200	25/8	25/0
obrotu żywnością	549	574	256	217	25/4150	14/2600	538/6	486/2
żywienia zbiorowego	225	231	160	113	26/4600	14/2550	5/0	5/0
otwarte w tym: mała gastronomia	151	154	81	50	11/2300	5/850	-	5/0
żywienia zbiorowego zamknięte	91	95	38	30	-	-	5/0	-
produkcji i obrotu kosmetykami i	39	28	4	3	-	-	-	2/0

przedmiotami do kontaktu z żywnością									
Razem	930	942	486	425	54/9150	29/5350	573/14	518/2	

W 2019 r. przeprowadzono 425 kontroli stanu sanitarnego i technicznego obiektów żywnościowo – żywieniowych, obrotu materiałami i przedmiotami do kontaktu z żywnością oraz obrotu kosmetykami. W przypadku stwierdzenia podczas kontroli uchybień sanitarnych nałożono na osoby odpowiedzialne 29 mandatów karnych na sumę 5350 zł. Wystawiono 33 decyzje administracyjne z poleceniami dotyczącymi głównie nieprawidłowości natury technicznej, w tym 7 decyzji wstrzymania działalności w trybie natychmiastowym dotyczących 5 zakładów żywienia zbiorowego otwartego i 2 sklepów spożywczych a także wystawiono 2 decyzje zakazujące wprowadzania do obrotu środków spożywczych. Decyzje z rygorem natychmiastowego wykonania wystawiano w przypadkach zagrażających bezpieczeństwu żywności. Za przewinienia wynikające z art. 103 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia skierowano 8 wniosków o ukaranie do WSSE w Warszawie w związku z prowadzeniem działalności lub rozszerzeniem działalności bez uzyskania decyzji zatwierdzenia PPIS w Siedlcach lub niezgodne z wymaganiami znakowanie środków spożywczych. Na podmioty odpowiedzialne Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Warszawie nałożył kary pieniężne na sumę 15 500 zł. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami podczas kontroli oraz za kontrole sprawdzające, zgodnie z art. 75 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia wystawiono 208 decyzji opłaty.

Do badań laboratoryjnych pobrano 518 próbek środków spożywczych. Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi w próbkach badano parametry mikrobiologiczne ze zwróceniem uwagi na drobnoustroje chorobotwórcze tj. pałeczki Salmonella i Listeria monocytogenes, parametry chemiczne głównie metale, substancje dodatkowe, kwas erukowy, pozostałości pestycydów, migracje ołowiu i kadmu w materiałach i wyrobach przeznaczonych do kontaktu z żywnością, mikotoksyny, cechy organoleptyczne oraz oznakowanie. Zakwestionowano 2 próbki środków spożywczych w kategorii wyroby cukiernicze i ciastkarskie, w tym 1 próbka pn. „Ptysie śmietankowe”, za niewłaściwy i niezgodny z deklarowanym smakiem oraz 1 próbkę pn. „Ekstra chrupiące Bonitki z dodatkiem czekolady” za brak w wykazie składników informacji o obecności substancji konserwującej a jednocześnie alergennej - dwutlenku siarki.

W 2019 r. w ramach systemu wczesnego ostrzegania o produktach niebezpiecznych (RASFF) prowadzono kontrole w zakładach obrotu żywnością na terenie miasta Siedlce, dotyczące 25 rodzajów środków spożywczych oraz 3 wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością zgłoszonych powiadomieniami alarmowymi lub informacyjnymi, wskutek czego podmioty wycofały z obrotu i zwróciły do producenta lub poddały je utylizacji.

W 2019 r. prowadzono kontrole akcyjne w związku z prawdopodobieństwem wystąpienia na terenie powiatu choroby zwanej afrykańskim pomorem świń. Kontrole te dotyczyły pochodzenia mięsa, jego identyfikowalności oraz gospodarki odpadami, głównie pochodzenia zwierzęcego. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Właściciele zakładów są zobowiązani aktami prawnymi do wdrażania i stosowania procedur Dobrych Praktyk Higienicznych i Produkcyjnych (GHP/GMP) oraz systemu HACCP-

czyli systemu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności w oparciu o analizę zagrożeń, ocenę ryzyka zdrowotnego i krytyczne punkty kontroli.

Dzięki wnikliwym kontrolom, przeprowadzanym przez pracowników nadzoru, możemy stwierdzić, że wzrasta systematycznie liczba obiektów, w których opracowano dokumentację GHP i GMP oraz systemu HACCP. Wszyscy przedsiębiorcy składający wniosek o zatwierdzenie zakładu mają obowiązek okazać opracowane procedury GHP, GMP ewentualnie system HACCP. Problemem jest wdrożenie tych systemów. Na chwilę obecną opracowano i wdrożono procedury GHP i GMP w 858 obiektach/zakładach natomiast system HACCP w 208 obiektach. Zadawalająca sytuacja jest w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego na 95 nadzorowanych zakładów 91 wprowadziło GHP i GMP oraz 32 system HACCP. W innych grupach żywnościowo-żywnościowych tj. zakładach produkcyjnych, zakładach obrotu żywnością oraz zakładach żywienia zbiorowego otwartego wprowadzanie ww. systemów jest bardziej problematyczne.

Brak wiedzy fachowej jest w dużym stopniu przyczyną niewłaściwego postępowania ze środkami spożywczymi w produkcji, obrocie jak i nieprawidłowego żywienia dzieci i młodzieży.

Zgodnie z Rozdziałem XII załącznika II Rozporządzenia (WE) Nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie higieny środków spożywczych, to przedsiębiorstwa sektora spożywczego zapewniają, że personel pracujący z żywnością jest szkolony w sprawach higieny żywności odpowiednio do jego charakteru pracy. W związku z powyższym większą aktywnością w tym zakresie powinni wykazać się właściciele obiektów „żywnościowych”. O jakości usług konsumenckich świadczy również ilość wnoszonych interwencji i ich potwierdzenie podczas rozpatrywania.

W 2019 r. do PSSE w Siedlcach wpłynęło 30 interwencji dotyczących obiektów zlokalizowanych na terenie miasta Siedlce. W 15 przypadkach nieprawidłowości zgłaszane w interwencjach potwierdziły się. Osoby odpowiedzialne ukarano mandatami karnymi (11 mandatów karnych na sumę 2400 zł). Ponadto wydano 1 decyzję administracyjną, 4 decyzje zaprzestania prowadzenia działalności z rygorem natychmiastowej wykonalności, oraz wystosowano 3 wnioski o ukaranie do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Warszawie.

W 2019 r. nie odnotowano żadnych ognisk zatrucia zbiorowego w zakładach będących na terenie miasta Siedlce.

Podczas kontroli podstawowych przeprowadzanych w obiektach żywienia zbiorowego zamkniętego, będących pod nadzorem PPIS w Siedlcach dokonano 10 ocen pod względem jakościowym realizowanych jadłospisów dekadowych, (w 2 szkołach oraz 8 przedszkolach), na zgodność z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości dotyczyły :

w przedszkolach:

- użycia koncentratów spożywczych (koncentrat budyniu);
- nie zawsze w posiłkach uwzględniano porcję owoców lub warzyw;
- brak w posiłkach 2 porcji mleka lub produktów mlecznych w ciągu dnia;

- nie zawsze podawana była porcja produktów zbożowych;
- brak w tygodniu porcji ryby;
- brak w posiłku białka zwierzęcego.

w szkołach:

- nie zawsze w posiłkach uwzględniano porcję owoców lub warzyw;
- brak w tygodniu porcji ryby.

Inne nieprawidłowości stwierdzane sporadycznie to:

- nie uwzględniono różnorodności gatunków owoców dostępnych na rynku (podawano wyłącznie jabłka) lub brak dokładnej informacji o rodzaju podanego owocu;
- braku w posiłkach obiadowych urozmaicenia produktów z grupy „produkty zbożowe lub ziemniaki” oraz z grupy „mięso, ryby, jaja, orzechy, nasiona roślin strączkowych i inne nasiona”;
- użycie koncentratów spożywczych.

Kontrolowane podmioty chętnie korzystają ze wskazówek pracowników inspekcji i starają się dostosować zarówno stosowane produkty jak też i technologie do wymagań obowiązujących przepisów prawnych, dlatego za stwierdzone nieprawidłowości osoby odpowiedzialne nie zostały ukarane, a tylko pouczone.

Reasumując, stwierdzamy, że stan techniczny obiektów ulega poprawie, która często jest wymuszona przez wystawione decyzje administracyjne. Również czystość bieżąca, w wielu zakładach ulega poprawie, ale nadal największy problem stanowi niefrasobliwy stosunek właścicieli i personelu do zasad higieny, które winny być przestrzegane podczas produkcji czy sprzedaży artykułów spożywczych. Również brak wiedzy fachowej jest w dużym stopniu odpowiedzialny za niewłaściwe postępowanie ze środkami spożywczymi w produkcji, obrocie jak i za żywienie dzieci i młodzieży. Trudno jest wyegzekwować od operatorów żywności wdrożenie procedur GHP i GMP oraz systemu HACCP do czego zobowiązuje prawo. Mając świadomość wielu zagrożeń dla zdrowia konsumentów, staramy się aby nasz nadzór nie polegał jedynie na szukaniu uchybień i karaniu winnych, ale przede wszystkim uświadamiał osobom pracującym w kontakcie z żywnością, że to właśnie one są bezpośrednio odpowiedzialne za bezpieczeństwo żywności, a tym samym za stan zdrowia społeczeństwa.

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Higieny Komunalnej

Informacje ogólne.

Sekcja Higieny Komunalnej Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Siedlcach zajmuje się prowadzeniem nadzoru sanitarno – higienicznego nad warunkami higieny środowiska obiektów użyteczności publicznej oraz miejsc zbiorowego wypoczynku i rekreacji, a w szczególności nadzoru nad urządzeniami wodociągowymi, w tym nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia jak i wody z instalacji wody ciepłej w kierunku obecności bakterii Legionella sp., wody z niecek basenów kąpielowych, a także z kąpieliska, nadzoru sanitarno - higienicznego nad zakładami służby zdrowia, domami pomocy społecznej, salonami fryzjerskimi, gabinetami kosmetycznymi, tatuażu i odnowy biologicznej,

środkami transportu komunikacji publicznej, hotelami, ustępami publicznymi, noclegowniami oraz innymi obiektami użyteczności publicznej.

W 2019 r. Sekcja Higieny Komunalnej kontrolowała na terenie Miasta Siedlce następujące obiekty:

- wodociąg sieciowy Siedlce;
- obiekty basenowe;
- miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli nad Zalewem Muchawka oraz przyległy teren rekreacyjny;
- obiekty użyteczności publicznej (zakłady fryzjerskie, gabinety kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej, hotele i obiekty hotelarskie, cmentarze, zakłady pogrzebowe, halę sportową, stadion sportowy,);
- obiekty świadczące pomoc osobom bezdomnym;
- placówki lecznictwa stacjonarnego;
- dworzec PKP i środki transportu komunikacji publicznej, centrum przesiadkowe, zajezdnia MPK;
- toalety publiczne skanalizowane oraz toalety typu Toi-Toi.

I. Jakość wody do spożycia z wodociągu sieciowego Siedlce.

W 2019 roku woda przeznaczona do spożycia przez ludzi na terenie Miasta Siedlce spełniała wymagania zawarte w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017. poz. 2294). Wyniki badań wody potwierdzały prawidłowy przebieg procesów uzdatniania. W wodzie nie stwierdzono zanieczyszczeń, stwarzających zagrożenie dla zdrowia ludzi. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny (PPIS) w Siedlcach w 2019 roku nie otrzymał zgłoszeń od mieszkańców o niepożądanych reakcjach związanych ze spożyciem dostarczanej wody. Mieszkańcy Miasta Siedlce zaopatrywani są w wodę przeznaczoną do spożycia z wodociągu sieciowego Siedlce, składającego się z 2 ujęć wody (Sekula I i Sekula II). Dla uniknięcia przerw w dostawie wody dla mieszkańców, np. w przypadku awarii lub w przypadku pogorszenia się jakości wody, administrator wykonał tzw. spinki wodociągu Siedlce z wodociągami położonymi na terenie Gminy Siedlce, w których jakość dostarczanej wody, również odpowiada obowiązującym przepisom prawa. Woda ze wszystkich omawianych wodociągów nie wymaga stałej dezynfekcji, jej jakość mikrobiologiczna jest stabilna. Jakość wody monitorowana jest zgodnie z zatwierdzonym przez PPIS w Siedlcach harmonogramem poboru próbek wody z częstotliwością oraz zakresem badań zgodnym z wymaganiami ww. rozporządzenia. Próbki wody do badań laboratoryjnych pobierane są ze stałych punktów monitoringowych wyznaczonych przez administratora w uzgodnieniu z PPIS w Siedlcach i badane w 2 niezależnych laboratoriach. Badania wody w ramach kontroli wewnętrznej wykonywane są przez Laboratorium PWiK Sp. z o.o. w Siedlcach, które posiada zatwierdzony przez PPIS w Siedlcach udokumentowany system jakości prowadzonych badań wody, natomiast badania w ramach urzędowej kontroli jakości wody wykonuje Laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Siedlcach.

II. Pływalnie i baseny

Na terenie Miasta Siedlce w roku 2019 funkcjonowały 3 obiekty basenowe. Każdy z tych obiektów posiadał oraz realizował zatwierdzony przez PPIS w Siedlcach harmonogram

poboru próbek wody z niecek basenowych oraz ich systemów cyrkulacji. Badania wód basenowych w ramach kontroli wewnętrznej jak i urzędowego nadzoru sanitarnego w każdym przypadku wykonywane były przez Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Siedlcach.

Park Wodny Siedlce

Park Wodny jest największym obiektem basenowym w Mieście Siedlce. Dysponuje on 5 nieckami basenowymi z własnymi systemami cyrkulacji wody basenowej (basen sportowy, rekreacyjny, jacuzzi, brodzik dla dzieci oraz basen zjeżdżalni wodnych), a także tężnią solankową, zespołem saun oraz kręgielnią. W roku 2019 ww. obiekt na podstawie sprawozdań z badań jakości wody, otrzymał od PPIS w Siedlcach Roczną Ocenę Jakości Wody stwierdzającą, iż woda z niecek basenowych oraz ich systemów cyrkulacji spełniała wymagania dla jakości wody na pływalniach określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 roku w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. 2015, poz. 2016). Przeprowadzona w roku 2019 kontrola sanitarna ww. obiektu dotycząca sprawdzenia stanu sanitarno – higienicznego pomieszczeń pływalni oraz higieny świadczonych usług nie wykazała nieprawidłowości. Park Wody w Siedlcach w roku 2019 oferował usługi na bardzo dobrym poziomie sanitarno – higienicznym, a jakość wody w nieckach basenowych z wyjątkiem nielicznych krótkotrwałych incydentów spełniała wymagania ww. rozporządzenia. Ponadto na podstawie wyników badań wody pochodzącej z instalacji wody ciepłej doprowadzającej ciepłą wodę użytkową m.in. do natrysków, stwierdzono, że jakość ciepłej wody użytkowej w obiekcie Parku Wodnego w Siedlcach w zakresie obecności bakterii Legionella sp. także odpowiada wymogom ww. rozporządzenia.

Centrum Rehabilitacji Klonowa

Drugi nadzorowany obiekt basenowy, funkcjonuje jako część Centrum Rehabilitacji Klonowa Sp. z o.o. - obiekt prowadzący działalność leczniczą. Obiekt dysponuje 2 nieckami z własnymi systemami cyrkulacji wody (basen rehabilitacyjno – rekreacyjny oraz jacuzzi). Obsługę bieżącą urządzeń oraz nadzór nad procesami uzdatniania wody prowadzi specjalistyczna firma zewnętrzna. Niecka jacuzzi wyłączona jest z eksploatacji. PPIS Siedlcach w roku 2019 wydał pozytywną Roczną Ocenę Jakości Wody jedynie dla wody z niecki i systemu cyrkulacji basenu rehabilitacyjno - rekreacyjnego. Przeprowadzona w 2019 roku urzędowa, coroczna kontrola sanitarna nie wykazała nieprawidłowości z zakresu stanu sanitarno – porządkowego pomieszczeń basenu oraz higieny świadczonych usług. Mimo kilkukrotnych incydentów przekroczeń parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych w szczególności chloru wolnego oraz mętności w roku 2019 wodę basenową obiektu basenowego Centrum Rehabilitacji Klonowa można było uznać za przydatną do kąpieli, a higiena świadczonych usług nie budziła zastrzeżeń. W wrześniu 2019 roku podczas przerwy technologicznej przeprowadzono remont niecki basenowej, wymieniono wodę w basenie oraz wymieniono złoża i wymieniono zniszczone drzwi. PPIS w Siedlcach pismem z dnia 02.10.2020 r. zwrócił uwagę, iż niezbędna jest poprawa w zakresie wzmożenia kontroli nad prowadzeniem rejestru codziennych pomiarów parametrów wody basenowej w szczególności chloru związanego, a także utrzymywanie stężenia chloru wolnego na poziomie zgodnym z wymaganiami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 roku

w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. 2015, poz. 2016).

Pływalnia przy Szkole Podstawowej Nr 8

Kryta pływalnia funkcjonująca przy Szkole Podstawowej Nr 8 w Siedlcach jest obiektem znacznie wyeksploatowanym. Uzdatnianie wody wymaga szczególnego, systematycznego nadzoru ze strony pracowników. Utrzymanie właściwej jakości wody w niecce basenu, tj. nie stwarzającej zagrożenia dla zdrowia ludzi, jest utrudnione z uwagi na brak automatycznego sterowania pracą urządzeń. Ponadto, wykorzystywana technologia uzdatniania wody basenowej nie uwzględnia stosowania koagulanta. Z powodu złego stanu technicznego budynku (od 2010 roku) niecka basenu z konieczności jest podparta konstrukcją betonowo-drewnianą.

PPIS w Siedlcach w związku z tym, że przekroczenie chloroformu nie stanowi bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia i życia kąpielących się wydał w 2019 r. pozytywną Roczną Ocenę Jakości Wody dla wody z niecki basenu jak i jej systemu cyrkulacji.

Przeprowadzona w 2019 r. kontrola stanu sanitarno – porządkowego pływalni oraz higieny świadczenia usług wykazała liczne nieprawidłowości stanu technicznego elementów wykończenia pomieszczeń, które mogą negatywnie wpłynąć na jakość wody w basenie oraz higienę świadczonych usług, a tym samym mogą wpływać negatywnie na bezpieczeństwo zdrowotne korzystających z pływalni.

Podczas kontroli stwierdzono liczne pęknięcia płytek ściennych i podłogowych, korozję kratek przelewowych niecki basenu oraz mocowań barierek, podłoga hali basenowej pokryta białym osadem, część futryn drzwiowych częściowo skorodowane, zawilgocone drzwi szatni basenowej.

Kontrolującym nie okazano aktualnego protokołu z przeglądu technicznego stropu piwnic i konstrukcji niecki basenu oraz konstrukcji zabezpieczających zlokalizowanych w budynku basenu.

Do protokołu kontroli przeprowadzonej przez przedstawicieli PIS załączono protokół z dnia 9 lipca 2019 roku „Protokół Nr2/Basen przy SP NR8/07/2019 z okresowej kontroli polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego elementów budynku i instalacji narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działanie czynników występujących podczas użytkowania obiektu”. W trakcie przeglądu stwierdzono m.in. zły stan techniczny niecki basenowej oraz zalecono pilne wykonanie ekspertyzy technicznej i remontu lub rozbiórki niecki basenowej, a także wymianę części zmurstałych drewnianych stempli podpierających konstrukcję basenu. Omawiany przegląd przeprowadzony został w oparciu o art. 62 ust. 1, pkt 1 i 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U.2018, poz. 1202 z późn. zm.).

PPIS w Siedlcach w związku z systematycznym pogarszaniem stanu technicznego omawianego obiektu w skutek długotrwałej, wieloletniej i intensywnej eksploatacji, a także podwyższonej wartości stężenia chloroformu w wodzie basenowej wystosował pismo z prośbą o pisemną informację o planowanych oraz podjętych działaniach zmierzających do zapewnienia użytkowania pływalni właściwych warunków sanitarno – technicznych. Odpowiedzi na powyższe nie uzyskał.

III. Jakość wody w miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli: „Zalew Muchawka I” i „Zalew Muchawka II” oraz stan sanitarno – porządkowy przyległego terenu rekreacyjnego.

W sezonie letnim 2019 roku funkcjonowały 2 miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli:

- „Zalew Muchawka I” - 01.07.2020 r. do 30.07.2020 r.
- „Zalew Muchawka II” - 31.07.2020 r. do 29.08.2020 r.

Organizator tj. Miasto Siedlce przed otwarciem obiektu i w trakcie sezonu kąpielowego przeprowadził niezbędne badania jakości wody zgodnie z zatwierdzonym przez PPIS w Siedlcach harmonogramem poboru próbek wody.

W trakcie sezonu kąpielowego pobrano łącznie 4 próbki wody do badań laboratoryjnych (po 2 próbki z każdego miejsca). Na podstawie przedstawionych sprawozdań z badań PPIS w Siedlcach wydał łącznie 4 oceny sanitarne stwierdzające przydatność wody do kąpieli. Woda spełniała wymogi obowiązującego Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli (Dz.U.2019 r., poz. 255).

Ponadto w trakcie trwania sezonu przeprowadzono urzędową kontrolę sanitarną miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli „Zalew Muchawka II” i przyległego terenu rekreacyjnego Zalewu Muchawka. Stan sanitarno – porządkowy kontrolowanych obszarów nie budził zastrzeżeń. Miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli „Zalew Muchawka II” oznaczone zostało wymaganymi tablicami informacyjnymi, ratownicy wyposażeni byli w niezbędny sprzęt medyczny – ratunkowy. Teren rekreacyjny utrzymany w czystości i porządku, wyposażony w odpowiednią liczbę koszy na odpady. Zapewniono toaletę wraz z prysznicem ustawioną na przyległym terenie utrzymane w czystości. W pobliżu miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli „Zalew Muchawka II” znajduje się poidełko z bieżącą wodą do picia pochodzącą z wodociągu siedleckiego.

IV. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej.

W roku 2019 skontrolowano 66 zakładów fryzjerskich, 48 gabinetów kosmetycznych, 8 gabinetów tatuażu, 6 zakładów odnowy biologicznej oraz 16 zakładów, w których świadczy się więcej, niż jeden rodzaj usług. Podczas kontroli tych obiektów szczególną uwagę zwracano na czystość bieżącą w obiekcie, sposób postępowania z używanymi narzędziami, zachowanie rozdziału między narzędziami „brudnymi” i „czystymi”, postępowanie z wytworzonymi odpadami oraz dezynfekcję i sterylizację używanych narzędzi. Właścicielom obiektów, w których wykonywane są usługi naruszające lub mogące naruszyć ciągłość tkanek ludzkich podczas zabiegów, zalecano sterylizację jako najskuteczniejszą metodę dekontaminacji używanych narzędzi kosmetycznych.

Dla zapewnienia ochrony przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi właściwie przeprowadzone procesy sterylizacji i dezynfekcji są bardzo istotne. Wszystkie skontrolowane obiekty posiadały na wyposażeniu środki dezynfekcyjne. Część z gabinetów posiada profesjonalne autoklawy parowe do sterylizacji narzędzi. W kontrolowanych zakładach przestrzegano rozdziału bielizny czystej od używanej. W większości zakładów stosuje się bieliznę jednorazowego użytku.

Właściciele zakładów, w których świadczone są usługi, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich, mają obowiązek wdrożenia i stosowania procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi. Procedury, o których mowa, powinny regulować sposób postępowania przy wykonywaniu czynności, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek. Obowiązek ten nakłada ustawa o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

W związku ze stwierdzonym nieprawidłowym stanem technicznym wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Zalecenia wykonano. Stan sanitarno – higieniczny zdecydowanej większości zakładów z tej grupy oceniany był jako dobry.

Obiekty hotelarskie.

- **Hotele.**

Na terenie Miasta Siedlce funkcjonuje 11 hoteli, które posiadają przyznaną kategorię co zobowiązuje do świadczenia usług o wysokim standardzie, w tym również wysokim standardzie sanitarnym. W 2019 r. skontrolowano 5 z ww. hoteli.

Podczas kontroli we wszystkich obiektach stwierdzono odpowiedni stan sanitarno - porządkowy pomieszczeń. Aktualnie, w trzech z tych hoteli, pranie bielizny prowadzone jest we własnym zakresie w wydzielonym, urządzonym pomieszczeniu pralni. Postępowanie z bielizną pościelową, sprzętem porządkowym i zaopatrzenie we właściwe środki piorące czystościowe w tych pralniach nie budziło zastrzeżeń. Pozostałe hotele korzystają z usług pralni usługowych, którym zlecają pranie zarówno bielizny pościelowej, ręczników, jak i odzieży ochronnej pracowników. Rozdział bielizny czystej od brudnej zachowany. We wszystkich hotelach obowiązuje zakaz palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych. Podczas kontroli stwierdzano, że gospodarka wodno-ściekowa, postępowanie z odpadami komunalnymi w tych obiektach są prawidłowe, otoczenie zadbane i estetyczne

- **Inne obiekty hotelarskie i pokoje noclegowe.**

W ewidencji PSSE w Siedlcach w 2019 r. znajdowało się 19 obiektów hotelarskich zlokalizowanych na terenie Miasta Siedlce. W 2019 r. skontrolowano 8 z ww. obiektów. Właściciele tych obiektów prowadzą działalność hotelarską lub tzw. wynajem miejsc noclegowych. Standard tych obiektów jest zróżnicowany. Część z nich to obiekty nowo zbudowane, funkcjonalne, o dość wysokim standardzie wyposażenia. Inne zaś obiekty hotelarskie dysponujące kilkoma pokojami z kilkoma lub kilkunastoma miejscami noclegowymi. Wszystkie nadzorowane obiekty hotelarskie korzystają z wody z wodociągu miejskiego. Niektóre z tych obiektów mają wydzielone pomieszczenia pralni – tylko dla swoich potrzeb; inne zlecają usługi pralnicze. Podczas kontroli tych obiektów bieżącą czystość i porządek oceniano jako dostateczną lub zadowalającą, nie stwierdzano zagrażających zdrowiu nieprawidłowości w postępowaniu z bielizną pościelową, z odpadami lub ściekami. Drobne uchybienia wskazane podczas kontroli właściciele usuwali bezzwłocznie.

- **Obiekty świadczące pomoc osobom bezdomnym.**

Na terenie Miasta Siedlce funkcjonują 2 placówki świadczące pomoc osobom bezdomnym. Noclegownia dla bezdomnych ul. Kleeberga 2, funkcjonująca w ramach programu „Mieszkania wspierane”, prowadzona przez Zarząd Rejonowy PKPS w Siedlcach, ul. 3-go Maja 28, 08-110 Siedlce oraz Schronisko dla Osób Bezdomnych, ul. Południowa 1,

08-110 Siedlce prowadzone przez Stowarzyszenie Hilaritas w Skierniewicach, ul. Prądzyńskiego 2, 96-100 Skierniewice.

- **Noclegownia dla bezdomnych, ul. Kleberga 2**

Od 1 stycznia 2019 r. administratorem obiektu jest Caritas Diecezji Siedleckiej, ul. Bpa Świrskiego 57, 08-110 Siedlce. Obiekt zlokalizowany w wolnostojącym, parterowym budynku, w którym urządzono 21 pokoi, 2 i 3-osobowych z łączną liczbą 49 miejsc. W dniu kontroli w obiekcie przebywało 30 osób. Pokoje wyposażone zostały w łóżka, biurka, szafki, stoliki. Budynek oprócz pokoi mieszkalnych składa się z takich pomieszczeń jak biuro, magazyn bielizny i środków czystości, toaleta. Pomieszczenie toalety wyposażone w 4 kabiny WC, 2 prysznice, 2 umywalki pojedyncze oraz 3 umywalki dwukomorowe. Pranie bielizny pościelowej odbywa się w pralni usługowej. Odzież własna prana jest we własnym zakresie z wykorzystaniem 2 pralek automatycznych ustawionych w łazience. Mieszkańcy mają zapewnione środki higieny osobistej i środki czystościowe niezbędne do utrzymania czystości w pomieszczeniach. Budynek podłączony jest do miejskiej sieci sanitarnej, zaopatrzenie w wodę zapewnia wodociąg miejski, ogrzewanie – miejska sieć ciepłownicza, odpady odbierane są przez PUK Siedlce.

- **Schronisko dla Osób Bezdomnych, ul. Południowa 1**

Schronisko dla Osób Bezdomnych, ul. Południowa 1, 08-110 Siedlce prowadzone przez Stowarzyszenie Hilaritas w Skierniewicach ul. Prądzyńskiego 2, 96-100 Skierniewice.

Schronisko dla osób bezdomnych dysponuje 38 miejscami noclegowymi (10 pokoi 3 osobowych i 4 pokoje 2 osobowe). W dniu kontroli w obiekcie przebywało 24 osoby bezdomne w tym 5 niepełnosprawnych. Pokoje wyposażone zostały w łóżka metalowe, tapczaniki o różnym stanie zużycia, szafy na odzież, szafki. Do dyspozycji bezdomnych oddano 2 kabiny WC, 2 umywalki oraz 2 kabiny natryskowe. Bielizna pościelowa prana jest samodzielnie za pomocą 2 pralek automatycznych zlokalizowanych w pomieszczeniu pralni. Czysta bielizna przechowywana jest w przeznaczonym na ten cel magazynku. Posiłki przygotowywane są 3 razy dziennie w pomieszczeniu przeznaczonym do tego celu. Dostęp do ciepłej wody użytkowej zapewniają termy elektryczne. Ścieki odprowadzane są do kanalizacji miejskiej. Do ogrzewania obiektu wykorzystywany jest piec gazowy. Osobom przebywającym w noclegowni zapewniona jest bielizna pościelowa i ręczniki oraz ich okresowa wymiana, środki higieny osobistej, sprzęt porządkowy i środki czystości. Podczas kontroli stwierdzono dostateczny stan czystości i porządku.

Placówki leczenia stacjonarnego

Pod nadzorem PSSE w Siedlcach w 2019 r. znajdowały się 3 obiekty świadczące stacjonarną opiekę medyczną. Podczas kontroli tych obiektów zwracano szczególną uwagę na postępowanie z bielizną szpitalną, odpadami medycznymi, zaopatrzeniem w wodę, bieżącą czystość ogólnodostępnych pomieszczeń tj. szatni, pomieszczeń sanitarno higienicznych. W żadnym z kontrolowanych obiektów nie stwierdzono uchybień w tym zakresie. W Mazowieckim Szpitalu Wojewódzkim w Siedlcach, ul. Poniatowskiego 26 prowadzone są intensywne prace remontowe zarówno w obiekcie jak i na terenie przyległym na zewnątrz. Administratorzy tych obiektów realizują obowiązek wynikający z Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz .U. z 2017. poz. 2294) polegający na wykonywaniu badań ciepłej wody użytkowej w kierunku wykrycia bakterii Legionella sp..

Obiekty sportu (hala sportowa, stadion sportowy), cmentarze, zakłady pogrzebowe.

Podczas kontroli tych obiektów nie stwierdzono zaniedbań sanitarnych.

Dworzec PKP.

Prowadzony w 2019 roku nadzór sanitarny nad dworcem PKP w Siedlcach i wybranymi losowo środkami transportu kolejowego nie wykazał nieprawidłowości.

Poczekalnia dla podróżnych, pomieszczenia sanitarno-higieniczne, perony, ciągi komunikacyjne utrzymane były w bardzo dobrym stanie sanitarno-porządkowym. Nie stwierdzono również uchybień w skontrolowanych pociągach pasażerskich.

Dworzec PKS.

Od 31.07.2019 r. PKS Siedlce Spółka z o.o. przestała być dzierżawcą dworca PKS.

Centrum Przesiadkowe.

Obiekt zlokalizowany w sąsiedztwie Dworca PKP, połączony z nim przejściem podziemnym. Stan sanitarno – porządkowy bez uwag.

Toalety publiczne.

Miasto Siedlce zapewnia 4 ustępy publiczne skanalizowane oraz 8 toalet przenośnych nieskanalizowanych typu TOY-TOY. Wszystkie były objęte nadzorem sanitarnym. Ustęp publicznym przy ul. Armii Krajowej otwarty w godzinach 7⁰⁰ – 20⁰⁰, w tym czasie zapewniona jest stała obsługa.

Toalety przenośne ustawiane były przy Cmentarzu na ul. Faustyny Kowalskiej oraz przy ul. Kalinowej, ul. Kolejowej, ul. Kurpiowskiej, ul. Sokołowskiej, ul. Przymiarki, ul. Terespolskiej i w Parku Miejskim w okolicy placu zabaw. Serwisem toalet zajmuje się firma TOY-TOY Polska Sp. z o.o. z Warszawy. Toalety są opróżniane i dezynfekowane 2 razy w tygodniu.

Zgodnie z zawartą przez Miasto umową, utrzymaniem bieżącej czystości i porządku w ustępach publicznych skanalizowanych zajmuje się firma usługowa. Podczas przeprowadzanych kontroli stwierdzono wystarczające wyposażenie w środki czystości do sprzątnięcia i dezynfekcji, mydło w płynie do rąk, ręczniki jednorazowego użytku i papier toaletowy.

W toaletach wolnostojących, skanalizowanych bez stałej obsługi (otwieranych monetą), sprzątnięcie i uzupełnianie środków higieny (papier toaletowy, ręczniki papierowe i mydło w płynie) odbywa się zgodnie z umową - codziennie rano. Uchybień nie stwierdzono. Czystość bieżąca nie budziła zastrzeżeń.

Podsumowanie

Po analizie sprawozdań z badań próbek wody wykonanych w 2019 roku oraz na podstawie przeprowadzonych kontroli można stwierdzić, że jakość wody dostarczanej mieszkańcom Siedlec, jakość wody na pływalniach i w miejskim kąpielisku nie wpływała negatywnie na stan zdrowia korzystających. Administratorzy tych obiektów realizowali wymagania obowiązujących przepisów prawa. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej również nie stwarzał zagrożenia dla zdrowia publicznego.

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Higieny Pracy

W roku 2019 Sekcja Higieny Pracy PSSE w Siedlcach miała w ewidencji 292 obiekty a WSSE w Warszawie 18 obiektów z terenu PSSE w Siedlcach, w stosunku do których, zgodnie z art. 12 ust. 1a pkt. 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2019 r., poz. 59 z późn. zm.), nadzór sprawował Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny.

W poniższej tabeli przedstawiono ogólną liczbę obiektów w poszczególnych branżach, wg numerów PKD:

Numer PKD	Liczba obiektów w ewidencji
01- uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, wyłączając działalność usługową	2
02 – leśnictwo i pozyskiwanie drewna	2
08 – pozostałe górnictwo i wydobywanie	1
10-produkcja artykułów spożywczych	9
11- produkcja napojów	1
13- produkcja wyrobów tekstylnych	3
14 – produkcja odzieży	25
15- produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych	2
16 – produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	2
17 – produkcja papieru i wyrobów z papieru	3
18-poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	1
20-produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	1
22-produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	6
23- produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	6
25-produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	22
28-produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowanych	1
29- produkcja pojazdów samochodowych przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli	1
30- produkcja pozostałego sprzętu transportowego	1
32- pozostała produkcja wyrobów	3
33- naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	2
35- wytwarzanie i zaopatrywanie	4
37-odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	2
38-działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów, odzysk surowców	8
41-roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	7
42- roboty związane z budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	8
43- roboty budowlane specjalistyczne	6
45-handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi: naprawa pojazdów samochodowych	33
46- handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	30
47- handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	38
49 – transport lądowy oraz transport rurociągowy	7
51- transport lotniczy	2
52- magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport	5
56- działalność usługowa związana z wyżywieniem	3

61-telekomunikacja	2
71- działalność w zakresie architektury i inżynierii, badania i analizy techniczne	2
73 – reklama, badanie rynku i opinii publicznej	2
74- pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1
75- działalność weterynaryjna	1
81 - działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni	5
82 – działalność związana z administracyjną obsługą biura i pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej	1
84- administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2
85- edukacja	4 + (8 obiektów WSSE)
86- opieka zdrowotna	14 + (9 obiektów WSSE)
87 - pomoc społeczna z zakwaterowaniem	(1 obiekt WSSE)
91- działalność bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostała działalność związana z kulturą	1
93- działalność sportowa, rozrywkowa, rekreacyjna	1
95- naprawa i konserwacja komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego	2
96- pozostała indywidualna działalność usługowa	7
RAZEM	292 obiektów + 18 pod nadzorem WSSE)

Do zakresu działania higieny pracy, zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2019 r., poz. 59 z późn. zm.), należy:

- 1) kontrola utrzymania należytego stanu higienicznego zakładów pracy;
- 2) nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy, a zwłaszcza zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy;
- 3) prowadzenie postępowań w związku z podejrzeniami chorób zawodowych oraz wydawanie decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej lub o braku podstaw do jej stwierdzenia;
- 4) nadzór nad bezpieczeństwem chemicznym, w tym:
  - przestrzegania przez producentów, importerów, osoby wprowadzające do obrotu, stosujące lub eksportujące substancje chemiczne, ich mieszaniny lub wyroby w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. z 2019 r., poz. 1225) obowiązków wynikających z tej ustawy oraz z rozporządzeń Wspólnot Europejskich w niej wymienionych;
  - przestrzegania, przez podmioty wprowadzające do obrotu prekursorsy kategorii 2 i 3 obowiązków wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852 z późn. zm.);
  - przestrzegania przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i substancji czynnych oraz ich stosowania w działalności zawodowej w oparciu o ustawę z dnia 09.10.2015 r. o produktach biobójczych (Dz. U. z 2018 r. poz. 2231);
- 5) kontrola realizacji przez kontrolowane podmioty obowiązków o których mowa w art. 23r ust. 3, 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2020 r., poz. 833);

- 6) kontrola zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych.

W roku 2019 pracownicy PSSE w Siedlcach skontrolowali 57 obiektów (przeprowadzili 72 kontrole). Wydanych zostało 18 decyzji z zakresu bieżącego nadzoru sanitarnego, nakładających na pracodawców 22 nakazy do realizacji w ustalonych terminach oraz 22 decyzje płatnicze.

Pracownicy WSSE w Warszawie przeprowadzili 3 kontrole w 3 obiektach (jedna kontrola problemowa w placówce opieki zdrowotnej, dwie kontrole kompleksowe w placówkach oświatowych). Wydana została 1 decyzja merytoryczna, nakładająca na pracodawcę nakazy wykonania zaleceń w wyznaczonym terminie, 1 decyzja umarzająca, 1 decyzja zmieniająca (na wniosek placówki oświatowej) oraz dwie decyzje płatnicze.

Ad.1)

Pracodawcy są zobowiązani do zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy. Stwierdzone podczas kontroli uchybienia dotyczyły:

- **w zakresie pomieszczeń sanitarno – higienicznych:** niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego w pomieszczeniu socjalnym dla sprzątarek, braku szatni dla personelu sprzątającego z zapewnieniem rozdzielu odzieży roboczej i wierzchniej, braku odpowiedniego wyposażenia jadalni, braku umywalni;
- **w zakresie pomieszczeń pracy:** braku odpowiedniego stanu technicznego ścian i podłóg (5 zaleceń).

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 4 decyzje nakazujące poprawę stanu higienicznego i/lub technicznego pomieszczeń pracy i/lub pomieszczeń sanitarno-higienicznych lub zapewnienie odpowiednich pomieszczeń sanitarno-higienicznych albo ich wyposażenie.

Ad. 2)

Pracodawcy zatrudniający pracowników w warunkach narażenia na czynniki szkodliwe dla zdrowia występujące w środowisku pracy, są zobowiązani do dokonywania badań i pomiarów tych czynników. W zakładzie pracy pod nadzorem PSSE w Siedlcach i w zakładzie pod nadzorem WSSE w Warszawie stwierdzono brak pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy.

Czynnikami szkodliwymi (natężenia powyżej /NDN) były hałas i drgania mechaniczne miejscowe. Narażenie przedstawia poniższa tabela.

Liczba narażonych (wg stanu na koniec roku 2019)

Czynnik szkodliwy	2019 r.	
	Liczba zakładów	Liczba narażonych pracowników
Hałas	7	276
Drgania mechaniczne miejscowe	1	14
Ogólna liczba pracowników pracujących w przekroczeniach NDN dźwięku/liczba zakładów	290/8	

W ramach sprawowanego nadzoru w 2019 r. wydano 3 decyzje zobowiązujące 3 pracodawców do poprawy warunków zdrowotnych środowiska pracy poprzez obniżenie

stwierdzonych pomiarami przekroczeń NDN, w zakresie natężenia dźwięku i parametrów drgań mechanicznych miejscowych, do wartości co najmniej obowiązujących normatywów higienicznych.

Pracownicy narażeni na ponadnormatywne natężenie dźwięku stanowią od lat najliczniejszą grupę zatrudnionych w środowisku pracy ze stwierdzonymi przekroczeniami normatywów higienicznych. Częstym powodem braku możliwości obniżenia natężenia dźwięku w środowisku pracy jest specyfika produkcji. W takich przypadkach na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 5 sierpnia 2005 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na hałas lub drgania mechaniczne (Dz. U. nr 157, poz. 1317) pracodawcy są zobowiązani do sporządzenia i wprowadzenia w życie programu działań organizacyjno - technicznych zmierzających do jak najskuteczniejszego ograniczenia narażenia pracowników na hałas a w przypadku, gdy uniknięcie lub wyeliminowanie ryzyka zawodowego wynikającego z narażenia na hałas nie jest możliwe za pomocą środków ochrony zbiorowej lub organizacji pracy, pracodawcy zobowiązani są udostępnić pracownikom właściwe i dostosowane do poziomu dźwięku środki ochrony indywidualnej oraz nadzorować prawidłowość ich stosowania.

Na podstawie kontroli przeprowadzonych w roku sprawozdawczym i w latach ubiegłych w obiektach na terenie miasta Siedlce stwierdzono, że występuje potencjalne narażenie (2345 pracowników w 48 zakładach pracy) na szkodliwe czynniki biologiczne zaklasyfikowane do 2 i/lub 3 grupy zagrożenia, w obiektach nadzorowanych przez PSSE w Siedlcach oraz w 10 obiektach nadzorowanych przez WSSE w Warszawie. W 2019 r. w ww. zakresie przez PSSE w Siedlcach zostało skontrolowanych 8 zakładów, zatrudniających 119 pracowników narażonych na czynniki biologiczne 2 grupy zagrożenia i/lub 92 pracowników narażonych na czynniki biologiczne 3 grupy zagrożenia oraz 1 zakład skontrolowany przez WSSE w Warszawie.

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono uchybienia dot: braku rejestru prac narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych zaklasyfikowanych do 3 i 4 grupy zagrożenia oraz braku rejestru pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych zaklasyfikowanych do 3 i 4 grupy zagrożenia (1 przypadek). W związku z powyższym wystawiono decyzję zobowiązującą pracodawcę do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Czynnik uciążliwy - oświetlenie niezgodne z Polską Normą nadal występuje w jednym zakładzie pracy (ogółem pracuje w niedoświetleniu 4 osoby). W stosunku do 2018 r. poprawiono natężenie oświetlenia 6 pracownikom w 1 zakładzie pracy.

Ponadto w 2019 r., w nadzorowanym zakładzie pracy, stwierdzono oświetlenie niezgodne z Polską Normą na stanowisku zatrudniającym 6 pracowników ale nieprawidłowość ta została usunięta, co potwierdzono pomiarami.

Zlecono wykonanie pomiarów natężenia oświetlenia elektrycznego w jednym zakładzie pracy (nie upłynął jeszcze wyznaczony termin realizacji).

Z uwagi na klasyfikację niskowrzącej benzyny niespecyfikowanej o nr CAS:86290-81-5 zawierającej benzen, powszechnie stosowanej w urządzeniach takich jak: kosiarki, podkaszarki, piły łańcuchowe, służących do pielęgnacji terenów zielonych, ścinania drzew i krzewów znacząco wzrosła i nadal wzrasta liczba pracowników narażonych na ten czynnik chemiczny o działaniu rakotwórczym lub pracujących w kontakcie z tym czynnikiem.

W 2019 r. w 37 zakładach na naszym terenie nadzorowanych przez PSSE w Siedlcach występował *kontakt i/lub narażenie na substancje, czynniki, procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym*. Przez pracowników PSSE w Siedlcach skontrolowanych zostało 8 zakładów zatrudniających 59 pracowników (4 kobiety i 55 mężczyzn) w narażeniu na substancje, mieszaniny, czynniki o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku. Przeprowadzono 8 kontroli, wydano jedną decyzję, która dotyczyła: założenia rejestru prac narażających pracowników na czynniki o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, założenia rejestru pracowników narażonych na czynniki o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, złożenia do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach i procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, poinformowania pracowników o narażeniu oraz zapewnienia szkoleń w związku z występującym narażeniem.

W 7 obiektach nadzorowanych przez WSSE w Warszawie, PKD – 86, występowały czynniki rakotwórcze (w 5 promieniowanie jonizujące – narażonych/pracujących w kontakcie 25 osób (19 kobiet i 6 mężczyzn) oraz w 2 formaldehyd – narażonych/pracujących w kontakcie 35 osób (34 kobiety i 1 mężczyzna). Pracownicy WSSE w Warszawie skontrolowali 1 obiekt, w którym występuje narażenie/ kontakt z czynnikami o działaniu rakotwórczym (kontrola problemowa podczas której nie stwierdzono nieprawidłowości).

Ad. 3)

Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2011-2019, w zakładach pracy z terenu miasta Siedlce

Jednostka chorobowa	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Poz. 3 - pylice płuc	-	-	-	2	-	-	-	-	1
Poz. 15 - przewlekłe choroby narządu głosu związane z nadmiernym wysiłkiem głosowym	1	3	1	2	2	2	2 (w tym 2 stwierdzone przez WSSE w Warszawie)	3 (w tym 1 stwierdzona przez WSSE w Warszawie)	-
Poz. 17 - nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi							1		-
Poz. 18 - choroby skóry	-	2	1	1	1	-	-	-	1
Poz. 19 - przewlekłe choroby narządu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy	-	1	-	2	2	1	5	-	-

Poz. 20 - przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy	1	3	2	4	5	3	9	2	4
Poz. 21 - uszkodzenie słuchu wywołane działaniem hałasu	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Poz. 26 - choroby zakaźne i pasożytnicze albo ich następstwa	-	1 (borelioza)	-	1 (WZW typ C) 3 (borelioza)	-	-	-	-	1
Ogółem	2	10	4	17	10	6	17 (w tym 2 stwierdzone przez WSSE w Warszawie)	5 (w tym 1 stwierdzona przez WSSE w Warszawie)	7

Nadal stwierdzone są jednostki chorobowe z poz. 20 wykazu chorób zawodowych, wywołanych sposobem wykonywania pracy (4 przypadki) w zakładzie produkcji spożywczej. Ww. schorzenia stwierdzone jako choroba zawodowa spowodowane jest w większości narzuconym, szybkim tempem pracy (często akord, praca przy taśmie), monotypią ruchów kończyn górnych, a często również warunkami mikroklimatycznymi w zakładzie (niska temperatura otoczenia oraz niska temperatura trzymanego w dłoniach, obrabianego wilgotnego surowca - mięsa). W nadzorowanych zakładach na terenie miasta Siedlce wystąpiły przypadki stwierdzenia chorób zawodowych takich jak: choroby skóry, pylice płuc, choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa - boreliozy.

Ad. 4)

W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem chemicznym w roku 2019 przeprowadzono ogółem 43 kontrole przez PSSE w Siedlcach (skontrolowano: 1 dalszego użytkownika – formulatora mieszanin, 18 dystrybutorów, 24 stosujących substancje i/lub mieszaniny chemiczne) oraz 3 kontrole przez WSSE w Warszawie. Wystawiono 3 decyzje dot. substancji/mieszanin chemicznych. W wyniku kontroli stwierdzono następujące uchybienia: brak spisu stosowanych substancji/mieszanin chemicznych klasyfikowanych jako stwarzające zagrożenie, brak aktualnych kart charakterystyki dla stosowanych substancji/mieszanin chemicznych, nieaktualnej, wymagającej weryfikacji dokumentacji oceny ryzyka zawodowego związanej z narażeniem na czynniki chemiczne (1 przypadek) oraz braku instrukcji bhp dotyczącej postępowania z chemikaliami, uwzględniającej informacje zawarte w kartach charakterystyki (2 przypadki).

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych (Dz. U. z 2018 r., poz. 2231) Państwowa Inspekcja Sanitarna jest podmiotem obowiązany do zgłaszania przypadków podejrzenia lub stwierdzenia zatrucia chemicznym produktem biobójczym do odpowiednich ośrodków toksykologicznych odpowiedzialnych za kontrolę zatruc produktami biobójczymi. W 2019 r. takie sytuacje nie miały miejsca. Niemniej jednak podczas kontroli w obiektach wprowadzających do obrotu i/lub stosujących produkty biobójcze zwracamy szczególną uwagę na prawidłowe oznakowanie produktów, aby w obrocie były wyłącznie produkty w oryginalnych opakowaniach, prawidłowo oznakowanych i posiadające

pozwolenie na wprowadzenie do obrotu. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny prowadzi nadzór nad przestrzeganiem przez podmioty wprowadzające do obrotu prekursorów narkotyków:

- kategorii 2 (bezwodnik octowy, kwas fenylooctowy, kwas antranilowy, piperydyna, nadmanganian potasu i ich sole);
- kategorii 3 (kwas chlorowodorowy, kwas siarkowy, toluen, eter etylu, aceton, keton metylowo - etylowy i ich sole z wyjątkiem soli kwasu chlorowodorowego i kwasu siarkowego)

obowiązków wynikających z:

- ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r., poz. 852 z późniejszymi zmianami),
- rozporządzenia (WE) Nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie prekursorów narkotykowych,
- rozporządzenia (WE) Rady nr 111/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. określającego zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Wspólnotą a państwami trzecimi.;
- rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2015/1011 z dnia 24 kwietnia 2015 r. uzupełniającego rozporządzenie (WE) Nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie prekursorów narkotykowych i rozporządzenie Rady (WE) nr 111/2005 określającego zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Unią a państwami trzecimi oraz uchylające rozporządzenie Komisji (WE) nr 1277/2005.

W roku 2019 przeprowadzono 5 kontroli zakładów wprowadzających do obrotu oraz 2 kontrole zakładów stosujących prekursorów narkotyków. Uchybień w zakresie nadzoru nad prekursorami narkotyków nie stwierdzono.

Ad.5)

Realizując zadania z zakresu nadzoru nad spełnieniem przez podmiot kontrolowany obowiązków o których mowa w art. 23r ust. 3, 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne w 2019 r. przeprowadzono 2 kontrole obiektów prowadzących działalność w zakresie sprzedaży, magazynowania i/lub przeładunku paliw ciekłych. Nie stwierdzono nieprawidłowości dot. obowiązków, o których mowa w art. 23r ust. 3, 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne tj. posiadania koncesji, wpisu do rejestru podmiotów przywożących, zgłoszenia do Prezesa URE infrastruktury paliw ciekłych.

Ad.6)

Do zakresu działania Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego, zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2019 r., poz. 59 z późn. zm.), należy kontrola:

- przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczących zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;

Kwestia środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych tzw. dopalaczy, jest regulowana następującymi przepisami prawnymi:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r., poz. 852z późn. zm.);
- ustawa z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2019 r., poz. 59 z późn. zm.).

Zgodnie z definicją zawartą w ww. ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii:

- środek zastępczy to produkt zawierający substancję o działaniu na ośrodkowy układ nerwowy, który może być użyty w takich samych celach jak środek odurzający, substancja psychotropowa lub nowa substancja psychoaktywna, których wytwarzanie i wprowadzanie do obrotu nie jest regulowane na podstawie przepisów odrębnych; do środków zastępczych nie stosuje się przepisów o ogólnym bezpieczeństwie produktów;
- nowa substancja psychoaktywna to każda substancja lub grupa substancji pochodzenia naturalnego lub syntetycznego w formie czystej lub w formie preparatu działająca na ośrodkowy układ nerwowy, inna niż substancja psychotropowa i środek odurzający, stwarzająca zgodnie z rekomendacją Zespołu do spraw oceny ryzyka zagrożeń dla zdrowia lub życia ludzi związanych z używaniem nowych substancji psychoaktywnych, o której mowa w art. 18b ust. 1 pkt. 3, zagrożenia dla zdrowia lub zagrożenia społeczne porównywalne do zagrożeń stwarzanych przez substancję psychotropową lub środek odurzający, lub które naśladują działanie tych substancji, określoną w przepisach wydanych na podstawie art. 44f pkt. 3.

W 2019 roku na naszym terenie nie stwierdziliśmy stacjonarnych punktów handlu środkami zastępczymi.

Podmioty wykonujące działalność leczniczą oraz podmioty przeprowadzające badania pośmiertne są zobowiązane zgłaszać państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu właściwemu ze względu na siedzibę tego podmiotu wszystkie przypadki podejrzeń zatruc środkami zastępczymi. W roku 2019 ww. podmioty nie zgłosiły żadnych przypadków podejrzeń zatruc po zażyciu tzw. „dopalaczy”.

W 2019 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego (PPIS) w Siedlcach wpłynęły/zostały załatwione następujące sprawy dot. podejrzeń wytwarzania i/lub wprowadzania do obrotu środków zastępczych:

- W związku z otrzymaniem pod koniec 2018 r. z Prokuratury Rejonowej w Siedlcach, 08-110 Siedlce, ul. Brzeska 16, wniosku o wszczęcie postępowania administracyjnego w kierunku wymierzenia kary pieniężnej za wytwarzanie i wprowadzanie do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych przez osobę fizyczną przebywającą w Zakładzie Karnym, wraz z dowodami rzeczowymi w postaci substancji plastycznej koloru ciemnego, PPIS w Siedlcach wszczął postępowanie administracyjne w przedmiotowej sprawie w 2018 r. Następnie dowody rzeczowe przekazał do badań przez Laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Radomiu. Na początku marca 2019 r. otrzymał wyniki badań z ww. laboratorium. Na ich podstawie decyzją z dnia 24.04.2019 r. umorzył postępowanie wszczęte z urzędu w sprawie podejrzenia wprowadzania do obrotu lub/i wytwarzania środków zastępczych, z uwagi fakt iż w przekazanym do badań, uprawnionemu ww. laboratorium, materiale dowodowym nie stwierdzono obecności środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych. W przedmiotowej sprawie PPIS w Siedlcach wydał również postanowienie o odmowie uwzględnienia żądania strony, zawartego we wniosku

z 25.03.2019 r., polegającego na ponownym badaniu substancji o charakterze plastycznym oraz prowadził korespondencję ze stroną i z prokuraturą.

- PPIS w Siedlcach wszczął i przeprowadził z urzędu postępowania administracyjne w sprawie wymierzenia kary pieniężnej, określonej w art. 52 a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852 z późn. zm.) w stosunku do pięciu osób fizycznych, w związku z wprowadzaniem do obrotu, w latach 2016 – 2017 na terytorium Siedlec, środków zastępczych w postaci nowej substancji psychoaktywnej o nazwie MDMA – CHMICA (pochodnej indolu, zaliczanej do grupy syntetycznych kannabinoidów, która w dacie jej wprowadzania do obrotu nie była wymieniona w obowiązujących wówczas załącznikach do ww. ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, a zatem spełniała definicję środka zastępczego). Postępowania zostały wszczęte w związku z Postanowieniem Prokuratury Okręgowej w Siedlcach z grudnia 2018 r., o wyłączeniu materiałów procesowych do odrębnego postępowania oraz o przekazaniu sprawy według właściwości do PPIS w Siedlcach (data wpływu sprawy 04.01.2019 r.). W ww. sprawie PPIS w Siedlcach korespondował z Prokuraturą Okręgową w Siedlcach, Komendą Policji w Siedlcach, występował o zajęcie stanowiska do władz nadrzędnych z uwagi na interpretację przepisów prawnych i problem związany z dwukrotnym przekazywaniem do PPIS w Siedlcach dowodów rzeczowych w postaci substancji, które w chwili ich przekazywania przez organa ścigania były narkotykami.

PPIS w Siedlcach wystawił w stosunku do 4 osób fizycznych 4 decyzje o wymierzeniu kar pieniężnych w wysokości po 20 000 zł, za wprowadzanie do obrotu nowej substancji psychoaktywnej o nazwie „MDMA-CHMICA”. Piąta decyzja, z uwagi na brak możliwości doręczenia stronie zawiadomień o wszczęciu postępowania administracyjnego i o zakończeniu zbierania materiału dowodowego nie została wydana w 2019 r. PPIS w Siedlcach w celu ustalenia adresu ww. strony współpracował z policją, dokonał ustaleń na podstawie zbioru PESEL (poszukiwana strona postępowania obecnie nigdzie nie jest zameldowana na pobyt stały, czasowy jak również brak jest danych o jej wyjeździe z kraju), wystąpił z zapytaniem o udzielenie informacji o osobie do Punktu Informacyjnego Krajowego Rejestru Karnego w Siedlcach przy Sądzie Okręgowym i uzyskał informację, że strona nie figuruje w kartotece osób pozbawionych wolności oraz poszukiwanych listem gończym. Po dokonaniu ww. ustaleń PPIS w Siedlcach wnioskiem z dnia 3 października 2019 r. wystąpił do Sądu Rejonowego w Siedlcach o wyznaczenie przedstawiciela dla osoby nieobecnej. Postanowieniem z dnia 10 grudnia 2019 r. Sąd Rejonowy w Siedlcach ustanowił dla nieobecnej strony postępowania administracyjnego, kuratora w osobie pracownika Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Siedlcach, celem reprezentowania nieobecnej w postępowaniu administracyjnym prowadzonym przez PPIS w Siedlcach w przedmiocie wymierzenia kary pieniężnej, określonej w art. 52a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Istnieje problem z wyegzekwowaniem kar pieniężnych nałożonych na sprawców ww. nielegalnego procederu.

- PPIS w Siedlcach w 65 zakładach pracy, zlokalizowanych w mieście Siedlce i w powiecie siedleckim, zatrudniających 2243 pracowników, przedstawicielom tych zakładów udzielił instruktażu i poradnictwa w zakresie środków zastępczych

i nowych substancji psychoaktywnych oraz przekazał materiały informacyjne w formie ulotek, nalepek.

Informacja o aktualnym stanie bezpieczeństwa sanitarnego w placówkach oświatowo-wychowawczych

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu siedleckiego, w zakresie higieny dzieci i młodzieży ukierunkowana była na działania zmierzające do osiągnięcia pożądanych norm zdrowotnych, które umożliwiają zachowanie lub przywracanie optymalnych warunkach pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo-wychowawczych.

W 2019 r. pracownicy pionu higieny dzieci i młodzieży obejmowali swoim nadzorem 104 stałe placówki nauczania i wychowania oraz 55 placówek sezonowych (letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży).

Ogółem w placówkach tych przeprowadzono 68 kontroli sanitarnych.

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego dokonano:

- oceny stanu sanitarnego we wszystkich kontrolowanych placówkach,
- oceny warunków zdrowotnych w 11 pracowniach komputerowych,
- oceny realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin w 3 pracowniach szkolnych,

Ponadto w roku sprawozdawczym wykonano następujące prace problemowe i ponadplanowe:

1. Dokonano oceny posiadania certyfikatów przez placówki na meble i sprzęt sportowy. W wyniku oceny należy stwierdzić, że sukcesywnie zwiększa się odsetek mebli i sprzętu sportowego z certyfikatami/atestami.

2. Przekazano do Oddz. Lab. PSSE w Siedlcach liczbowy plan badań z zakresu epidemiologii w kierunku Salmonella Shigella w roku 2019.

Badaniami z nadzoru zostali objęci uczniowie kształcący się do prac, przy wykonywaniu których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia lub choroby zakaźnej na inne osoby.

3. W ramach przygotowania szkół do rozpoczęcia nowego roku szkolnego 2019/2020 skontrolowano ogółem 3 szkoły podstawowe. Stwierdzono, że oceniane placówki były przygotowane do rozpoczęcia nowego roku szkolnego.

4. Zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego w miesiącu październiku 2019 roku przeprowadzono ocenę obciążenia uczniów ciężarem tornistrów w wytypowanej z terenu miasta szkole podstawowej.

Badania przeprowadzono ogółem wśród 284 uczniów (74,15% ogółu uczniów) w dwóch klasach z każdego rocznika w 15 oddziałach, co stanowi 78,94 % oddziałów klasowych w badanej szkole.

Optymalną, tj. 10% normę obciążenia ciężaru ciała wagą tornistra uzyskało 130 uczniów, co stanowiło 45,77 %, 103 uczniów uzyskało normę wysoką do 15% wagi ciała, co stanowi 36,26 %. Natomiast 51 uczniów posiadało tornistry/plecaki z wagą powyżej 15% masy ciała, co stanowi 18 % badanych uczniów.

W trakcie realizowanych pomiarów prowadzono rozmowy z uczniami oraz obecnymi nauczycielami na temat profilaktyki wad postawy, w tym zbyt ciężkich tornistrów,

możliwości pozostawiania w placówce przyborów szkolnych oraz przynoszenia do szkoły zbędnych rzeczy.

Z roku na rok warunki techniczno-sanitarne zakładów nauczania i wychowania ulegają poprawie. W wielu placówkach przeprowadzono remonty bieżące obejmujące swym zakresem: malowanie pomieszczeń, wymianę wykładzin podłogowych i podłóg, częściową wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, instalacji centralnego ogrzewania oraz instalacji elektrycznej, remont sanitariatów, naprawę dachu, wymianę lub naprawę ogrodzenia. Remont generalny przeprowadzono w 2 placówkach:

- w Szkole Podstawowej Nr 6 w Siedlcach przeprowadzono kapitalny remont szatni dla uczniów oraz 2 sal dydaktycznych, odnowiono klatkę schodową i korytarze na I i II piętrze,
- w Niepublicznym Przedszkolu „Siódemka” w Siedlcach odnowiono elewację budynku, sanitariaty dla dzieci, blok żywieniowy oraz wymieniono okna we wszystkich pomieszczeniach.

Ponadto w Szkole Podstawowej Nr 10 w Siedlcach dobudowano skrzydło budynku z salami dydaktycznymi i szatnie dla uczniów.

Utworzono 2 nowe place zabaw dla dzieci ze żłobka i przedszkola („Mali Artyści” w Siedlcach).

Na koniec 2019 roku podobnie jak w roku ubiegłym nie odnotowano placówek o złym stanie sanitarno-higienicznym. Nie było również placówek o złym stanie technicznym.

Wszystkie placówki na terenie miasta są skanalizowane i posiadają instalację wodociągową, zapewniają bieżącą ciepłą wodę do mycia rąk przez cały rok szkolny.

Urządzenia sanitarne są sprawne, studzienki kanalizacyjne właściwie zabezpieczone.

Zakłady oświatowo- wychowawcze skontrolowane w 2019 r. zapewniały właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej.

Zaopatrzenie placówek nauczania i wychowania w środki czystości jest na ogół wystarczające, natomiast nie we wszystkich szkołach pomieszczenia sanitarne zaopatrzone były w ręczniki jednorazowego użytku/suszarki do rąk.

Związek z warunkami zdrowotnymi ma także organizacja procesu nauczania, zwłaszcza planowanie nauki w ramach tygodniowego rozkładu zajęć lekcyjnych.

Higieniczną ocenę rozkładów zajęć lekcyjnych przeprowadzono w 4 szkołach analizując tygodniowe rozkłady zajęć w 62 oddziałach. Nieprawidłowości w ocenianych rozkładach stwierdzono w 1 szkole (6 oddziałach), wynikały one między innymi z konieczności prowadzenia zajęć w systemie dwuzmianowym. Zjawisko zmianowości od kilku lat występuje w tych samych placówkach. Zajęcia w systemie dwuzmianowym prowadzone są w szkołach ze względu na brak dostatecznej liczby pomieszczeń w stosunku do liczby oddziałów szkolnych.

Istotny wpływ na prawidłową postawę i zdrowie przedszkolaka/ucznia mają także meble edukacyjne (stoliki i krzesła) dostosowane do zasad ergonomii.

W roku sprawozdawczym ocenie dostosowania mebli poddano 307 stanowisk przedszkolnych w 17 oddziałach w 10 placówkach. Stwierdzono, że wszystkie dzieci korzystały z mebli dostosowanych do swojego wzrostu.

W klasach IV-VI szkoły podstawowej i gimnazjum najczęściej stosowany jest gabinetowy system nauczania, który powoduje występowanie trudności w dostosowaniu mebli

do wzrostu uczniów, gdyż z tej samej sali korzystają uczniowie o różnym wieku i wzroście. Ponadto przy nauczaniu zintegrowanym w klasach I-III obserwuje się odchodzenie od tradycyjnego ustawienia stolików i krzeseł, co nie zawsze jest wskazane ze względu na zapewnienie dobrego oświetlenia naturalnego (rozmieszczenie stanowisk pracy uczniów i tablicy powinno zapewnić dobre oświetlenie naturalne z lewej strony).

W celu poprawy warunków przestrzennych i sanitarno-higienicznych w związku z przekroczeniem limitu miejsc, określonego w wydanych opiniach wystosowano 4 wystąpienia pokontrolne.

Ważnym czynnikiem warunkującym prawidłowy rozwój i zdrowie ucznia jest jego aktywność fizyczna. Wywiera ona hartujący wpływ na organizm, zwiększa ogólną wydolność psychofizyczną młodego człowieka. Dlatego nie bez znaczenia są warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Wszystkie placówki skontrolowane w 2019 r. zapewniały warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

Pomimo posiadania sal gimnastycznych i boisk, ze względu na dużą liczbę oddziałów zajęcia wychowania fizycznego odbywają się również na korytarzach szkolnych.

W szkołach posiadających zaplecze bloku wychowania fizycznego, z działającymi natryskami, uczniowie po lekcjach kultury fizycznej sporadycznie korzystają z kąpeli. Funkcjonujące natryski wykorzystywane są zazwyczaj po dodatkowych, pozalekcyjnych zajęciach sportowych.

W ramach sprawowanego nadzoru nad akcją zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży stwierdzono, że ze zorganizowanej formy wypoczynku w 2019 r. skorzystało 61 dzieci i młodzieży w 5 skontrolowanych turnusach (w roku 2018 w 8 skontrolowanych turnusach wypoczywało 320 dzieci i młodzieży).

Prowadzone kontrole bieżącego stanu sanitarnego placówek, nie wykazały zaniedbań w zakresie czystości i porządku, obiekty były prawidłowo przygotowane.

Stan sanitarny w placówkach zimowego i letniego wypoczynku był zadowalający, organizatorzy stworzyli prawidłowe warunki pobytu dzieci i młodzieży. Akcja zimowego i letniego wypoczynku przebiegała sprawnie bez większych zastrzeżeń.

Nie odnotowano wypadków, urazów, zatruc pokarmowych i problemów z wszawicą.

Oceniając warunki zdrowotne zakładów nauczania i wychowania należy stwierdzić sukcesywną poprawę stanu sanitarno-higienicznego jak również warunków higieny procesu nauczania.

Warunki techniczne obiektów również ulegają poprawie poprzez prowadzone remonty bieżące i generalne. Dokonano również w wielu placówkach wymiany starych, zniszczonych mebli (stolików i krzeseł) na nowe.

W roku sprawozdawczym szczególny nacisk położono na zapewnienie odpowiednich warunków do utrzymania higieny osobistej w placówkach nauczania i wychowania, wyposażenia pomieszczeń sanitarnych w mydło w dozownikach, ręczniki jednorazowego użytku i papier toaletowy oraz poprawę stanu technicznego, w tym wyposażenia placówek w sprzęt i meble. Ponadto szczególną uwagę zwrócono na problem zapewnienia uczniom możliwości pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych w placówkach oraz obciążenia uczniów ciężarem tornistrów.

Nadal jednak napotykaemy na różne problemy/sytuacje wymagające dalszych działań.

Problem wszawicy na terenie działalności PSSE w Siedlcach występuje w dalszym ciągu, choć w mniejszym stopniu niż w latach poprzednich (w 2017 r. – 5 przypadków, w 2018 r. – 4 przypadki). W roku sprawozdawczym odnotowano 3 potwierdzone przypadki wszawicy wśród dzieci i młodzieży (w 1 przedszkolu i 1 szkole podstawowej). W wyniku podjętych działań dyrektorów placówek, kadry pedagogicznej, personelu medycznego oraz pracowników inspekcji sanitarnej, którzy prowadzili kontrole również pod kątem profilaktyki i zwalczania wszawicy (przekazując materiały oświatowe - ulotka oraz stanowisko Głównego Inspektora Sanitarnego w tym zakresie) problem czystości głów był w miarę szybko likwidowany. W dalszym ciągu stwierdza się niedostatek pomieszczeń do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, często zajęcia z kultury fizycznej odbywają się na korytarzach lub w salach lekcyjnych.

W wielu placówkach daje się zauważyć brak dostatecznych środków finansowych na remonty bieżące i modernizację budynków.

Nadal stwierdza się niedostateczną liczbę urządzeń ustępowych dla uczniów/przedszkolaków. Niestety nie wszystkie placówki zapewniają dostateczną ilość ręczników jednorazowego użytku.

Pracownicy pionu Higieny Dzieci i Młodzieży udzielają informacji oraz instruktażu na tematy dotyczące bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo-wychowawczych, higieny procesu nauczania, postępowania w przypadku wystąpienia wszawicy, uruchamiania nowych placówek, opiniowania (wydano 11 opinii i 3 decyzje o warunkach bezpieczeństwa i higieny), przygotowania placówek sezonowych do wypoczynku dzieci i młodzieży.

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia

W myśl art. 6. ustawy z dnia 14 marca 1985 r. (Dz.U. z 2019 r. poz.59 z późn. zm.), Państwowa Inspekcja Sanitarna w Siedlcach inicjuje, organizuje, prowadzi, koordynuje i nadzoruje działalność oświatowo-zdrowotną w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych. Zadania w zakresie profilaktyki chorób i promocji zdrowia Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia (OZiPZ) realizowała w oparciu o wytyczne Komisji Europejskiej, Światowej Organizacji Zdrowia oraz Ministerstwa Zdrowia. Praca na rzecz środowiska lokalnego skupia się w szczególności na szkoleniu edukatorów w programach proponowanych przez Inspekcję Sanitarną, doradztwie metodyczno-merytorycznym osobom będącym edukatorami, współorganizacji, bądź organizacji imprez, ściśle związanych z informacją i edukacją społeczeństwa w kontekście zdrowia.

Ważną i obszerną zadaniowo w działalności Sekcji OZiPZ jest profilaktyka antytytoniowa. Zgodnie z aktualnymi celami i strategiami w zdrowiu publicznym, w tym mocno akcentowanym dążeniem do naturalnej eradykacji nałogu tytoniowego, wdrażane są działania zapobiegające paleniu u najmłodszych. Realizacja programów profilaktyki antytytoniowej dla dzieci i młodzieży wpisuje się w te cele. Inspekcja Sanitarna ma aż cztery propozycje dla środowiska przedszkolnego i szkolnego. W 2019 r. w mieście Siedlce realizowano trzy spośród nich: *Czyste Powietrze Wokół Nas*, *Nie pal przy mnie, proszę* oraz

Bieg po zdrowie (programy realizowało 13 placówek szkolnych i przedszkolnych, przeedukowano łącznie 1370 uczniów oraz 590 rodziców, będących w każdym z programów adresatem działań).

Elementem profilaktyki antytytoniowej jest również monitoring stosowania zapisów ustawy antytytoniowej, prowadzony przez wszystkie sekcje nadzoru. Pracownicy w trakcie kontroli obiektów sprawdzają prawidłowość stosowania zapisów ustawy antytytoniowej oraz tam, gdzie zachodzi taka potrzeba, informują o konieczności eksponowania znaków zakazu palenia

z uwidocznionym e-papierosem. W 2019 roku czynności te były wykonywane podczas 738 kontroli. Nie zgłoszono zastrzeżeń w tym zakresie.

W dalszym ciągu duży nacisk kładzie się na realizację programu profilaktyki otyłości wśród dzieci i młodzieży pod nazwą *Trzymaj Formę*. Elementy tego programu-edukacja konsumencka, czytanie etykiet i nauka zdrowego odżywiania są podwaliną pod przyszłe zachowania prozdrowotne dzieci jako dorosłych ludzi. Potrzeba przekazywania wiedzy w tym zakresie wynika ze zwiększającej się liczby dzieci z nadwagą i otyłością. W 2019 r. realizowano XIII. edycję przedsięwzięcia, do projektu włączyły się 4 szkoły miejskie /przeedukowano 1684 uczniów i rodziców/.

Wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu na wiedzę, niezbędną w edukacji w zakresie profilaktyki tzw. „dopalaczy”, w 2019 r. Sekcja OZiPZ przygotowała filmy, prezentacje multimedialne, materiały edukacyjne / ulotki, broszury, plakaty otrzymane z Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii i WSSE w Warszawie / oraz wystawy, jako wsparcie dla osób przekazujących wiedzę w tym zakresie w placówkach oświatowo – wychowawczych i ochrony zdrowia (z propozycji w tym obszarze edukacyjnym skorzystało 16 placówek miejskich).

Inspekcja Sanitarna dysponuje bogatym pakietem edukacyjnym, kierowanym do młodzieży ponadgimnazjalnej. Trzy programy z zakresu profilaktyki onkologicznej (profilaktyka raka piersi *Zdrowe piersi są OK.!*, profilaktyka raka szyjki macicy *Wybierz Życie – Pierwszy Krok*, profilaktyka czerniaka *Znamie! Znam je?*), a także program profilaktyki zakażeń wirusami zapalenia wątroby typu A, B i C *Podstępne WZW* oraz program profilaktyki uzależnień *ARS czyli jak dbać o miłość* (ten program został wpisany do Bazy Programów Rekomendowanych) wpisały się w potrzeby edukacji prozdrowotnej tej grupy wiekowej. Przedsięwzięcia realizowało 90% szkół ponadgimnazjalnych, przy czym nadmienić należy, że Dyrektorzy Placówek, rozumiejąc wagę edukacji prozdrowotnej, przyjmują zaproszenie do wszystkich projektów Inspekcji Sanitarnej. W 2019 roku we wspomnianych programach przeedukowano 6568 osób, przy czym 18% osób to adresat dorosły (programy przewidują również edukację osób dorosłych), czyli rodzice, nauczyciele i inne osoby, pracujące w szkołach.

Realizacja Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS była prowadzona poprzez kampanię medialną *Mam czas rozmawiać*. Materiały kampanijne trafiły do 21 placówek, w większości były to placówki służby zdrowia. Udzielono 41 porad edukacyjnych. Profilaktykę zakażeń wirusem HIV bardzo aktywnie realizują w mieście Siedlce zarówno placówki oświatowo-wychowawcze, jak i placówki służby zdrowia (26 placówek oświatowo-wychowawczych oraz 15 placówek podmiotów leczniczych). Liczba odbiorców działań podejmowanych przez PSSE w 2019 r. - 3740 osób.

Jednym z ciekawszych w formie działań edukacyjnych Inspekcji Sanitarnej, rozpoznawalnych w środowisku, jest Siedlecki Festiwal Piosenki o Zdrowiu. Jest on organizowany przez PSSE w Siedlcach zarówno dla powiatu siedleckiego, jak i całego Mazowsza /edycja wojewódzka/. W 2019 roku w etapie powiatowym XXIX. Festiwalu 70% uczestników reprezentowało placówki przedszkolne i szkolne z miasta Siedlce (jury przyznało placówkom miejskim 12 nagród).

Cyklicznie co dwa lata organizowana jest w PSSE w Siedlcach wystawa grzybów. W 2019 r. połączono inaugurację wystawy z zaakcentowaniem obchodów 100-lecia istnienia służb sanitarnych i niepodległości Polski. W trakcie trwania wystawy odbyło się 39 spotkań edukacyjnych. Przeedukowano 1050 osób, w tym 164 osoby dorosłe.

Zwiększa się liczba odbiorców wystaw opracowywanych i wykonywanych w PSSE – obecnie mamy 53 instytucje współpracujące, które posiadają możliwości ekspozycyjne. Są to placówki służby zdrowia, oświatowo-wychowawcze, inne placówki użyteczności publicznej, zainteresowane profilaktyką i promocją zdrowia (w mieście systematycznie z wystaw PSSE korzysta **35 placówek**). W ubiegłym roku opracowano **3** nowe wystawy, których tematyka nawiązuje do bieżącego zapotrzebowania z obszaru profilaktyki zdrowotnej i sytuacji epidemiologicznej: *Udar i zawał, Odra-czy to tylko choroba wieku dziecięcego?, Czy to przypadkiem nie alergia?*). Łącznie dysponujemy w chwili obecnej **58** tytułami o różnej tematyce i **94** egzemplarzami do wypożyczenia.

Ważnym aspektem współpracy Sekcji OZiPZ z placówkami oświatowo-wychowawczymi jest monitoring programów edukacyjnych w wizytowanych szkołach, podlegających nadzorowi PSSE w Siedlcach. Polega on na kontaktach bezpośrednich z dyrektorami i edukatorami w placówkach. Na bieżąco omawia się przebieg realizacji programów, jak również potrzeby placówek w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia, różnicując te potrzeby indywidualnie. W **2019** roku pracownicy Sekcji OZiPZ dokonali w placówkach miejskich 24 ocen realizacji programów edukacyjnych, proponowanych przez Inspekcję Sanitarną.

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach w 2019 r. realizował zadania z zakresu zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wynikające z:

- ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o *Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (Dz. U. z 2019 r., poz. 59 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2018 r., poz. 2081 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo Budowlane* (Dz. U. z 2019 r. poz. 1186 z późn. zm.),
- rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w *sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (Dz. U. z 2019 r. poz. 1065).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach w 2019 r. w ramach zadań, realizowanych przez komórkę Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego, a wynikających z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r., poz. 2081 z późn. zm.), w postępowaniu dotyczącym strategicznych ocen oddziaływania na środowisko, wydał:

- 1 opinię sanitarną określającą zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- 4 opinie sanitarne, dotyczące uzgodnienia projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Wszystkie projekty dokumentów planistycznych objętych strategiczną oceną oddziaływania na środowisko analizowane w 2019 roku w komórce Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego, opierały się na zapisach wskazanych w rozdziale 1 działu IV ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r., poz. 2081 z późn. zm.) i były zgodne z zapisami niniejszej ustawy.

Wśród analizowanej w roku 2019 dokumentacji, będącej przedmiotem opiniowania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, można stwierdzić, że większość z nich zawierała ustalenia w zakresie ochrony środowiska, odnosząc się w sposób szczególny do wskazania aspektów mających na celu ochronę akustyczną terenów zabudowy chronionej. Analizowane zapisy planów w zakresie ochrony akustycznej przedstawiały konkretne rozwiązania, które w ocenie autorów dokumentacji planistycznych pozwolą na zabezpieczenie terenów mieszkaniowych przed ewentualnymi uciążliwościami, będącymi efektami funkcjonowania w sąsiedztwie terenów usługowych bądź produkcyjnych. Wszystkie uwarunkowania i obostrzenia przedstawione w opiniowanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego opierały się i były zgodne z zapisami wskazanymi w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2007 r. nr 120 poz. 826).

W większości nowopowstających miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zwraca się szczególną uwagę na wyodrębnienie w analizowanym obszarze terenów przeznaczonych konkretnie pod lokalizację przedsięwzięć wynikających z Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839), a szczególnie terenów przeznaczonych na duże zakłady produkcyjne czy też duże osiedla mieszkaniowe.

W roku 2019 przeważająca większość opiniowanych projektów wprowadzających zmiany w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dotyczyła bezpośrednio zmian mających wpływ na poszczególne komponenty ochrony środowiska związane z warunkami życia człowieka. Głównymi powodami podjęcia przez organy procedury zmiany w obowiązujących planach miejscowych były wnioski ludności pokazujące niezadowolenie mieszkańców wynikające z obostrzeń i ograniczeń wskazanych w obowiązujących dokumentach planistycznych, które utrudniają im rozwój prowadzonych już działalności czy też rozpoczęcie nowych działalności. Jednakże w każdej z przedkładanych dokumentacji autorzy dokonywali szerokiej oceny wpływów planowanych do wprowadzenia zmian w stosunku do terenów chronionych, ze szczególną oceną wpływu na zdrowie i życie okolicznych mieszkańców.

Z ustawą o informacji o środowisku związane jest również postępowanie w sprawie procedury ocen oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. W postępowaniu tym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach wydał:

- 9 opinii sanitarnych, co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- 8 pism wyrażających stanowisko,
- 1 pism informacyjnych,
- 1 pismo o przekazaniu sprawy do rozpatrzenia zgodnie z kompetencjami.

Na etapie zapytania o zakres raportu analizowane przedsięwzięcia obejmowały budowę, przebudowę lub rozbudowę:

- zespołu budynków magazynowo – produkcyjnych z przestrzeniami biurowo – administracyjnymi,
- stacji paliw,
- zespołu budynków mieszkalnych wielorodzinnych z usługami,
- budynku mieszkalnego wielorodzinnego z garażami podziemnymi,
- zakładu wytwórni pasz,
- oczyszczalni ścieków w zakresie poprawy gospodarki osadowej,
- wiaty z suwnicami nad stanowiskiem produkcji zbrojenia,
- zakładu obróbki metali,
- zakładu produkcyjnego,
- punktu zbierania odpadów, w tym złomu.

Na terenie miasta Siedlce w roku 2019 wśród postępowań prowadzonych w ramach procedury oceny oddziaływania na środowisko występowały przedsięwzięcia zaliczane do § 3 Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839), tj. określone, jako przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Wśród tej kategorii przedsięwzięć zaobserwowano dominację inwestycji polegających na budowie budynków mieszkalnych wielorodzinnych z garażami podziemnymi.

W postępowaniach, w których rozpatrywany obszar posiadał uchwalony plan miejscowy, organ Inspekcji Sanitarnej analizował jego zapisy, stwierdzając w ten sposób ewentualną możliwość realizacji danej inwestycji na proponowanym przez Wnioskodawcę terenie. W większości przypadków zaplanowane przeznaczenie obszaru było zgodne z założeniami planu i spełniało obostrzenia, które były zawarte w treści analizowanego planu.

Przedkładane w procedurze postępowań środowiskowych dokumentacje, w każdym z przypadków zawierały obliczenia dotyczące analizy oddziaływania na środowisko wywołanych poprzez hałas, emisję substancji szkodliwych oraz procesy odorotwórcze (złowne) itp.

Każda z przeprowadzanych analiz wykazywała, że planowane do realizacji przedsięwzięcie nie wpłynie szkodliwie na środowisko, w tym na zdrowie i życie ludzi oraz nie spowoduje pogorszenia się aktualnego stanu środowiska. Powyższe stwierdzenia wynikały z faktu, że opracowania graficzne otrzymanych wyników wskazywały na dotrzymanie uciążliwości związanej z funkcjonowaniem przedsięwzięcia na terenach należących do Wnioskodawcy, a otrzymane wartości poziomu zanieczyszczeń czy hałasu były zgodne z wartościami normatywnymi zawartymi w obowiązujących przepisach prawnych. W związku z powyższym autorzy opracowań nie przewidywali rozwiązań technicznych pozwalających na zachowanie uciążliwości na terenie inwestycji i uważali je za zbędne. Jednakże w większości przypadków Wnioskodawcy decydowali się na wprowadzenie zabezpieczeń organizacyjnych pozwalających na ograniczenie ewentualnej uciążliwości i zachowania jej na działce, będącej przedmiotem postępowania.

Komórka sprawowała również zapobiegawczy nadzór sanitarny wynikający z ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2019 r., poz. 59 z późniejszymi

zmianami) w związku z ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane (Dz. U. z 2019 r. poz. 1186 z późniejszymi zmianami), nad warunkami:

- higieny środowiska pracy,
- higieny procesów nauczania i wychowania,
- higieny wypoczynku i rekreacji,
- zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku,
- sanitarno – higienicznymi, jakie powinny spełniać pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne oraz inne obiekty budowlane użyteczności publicznej,

przy wydawaniu opinii na etapie uzgodnień projektów budowlanych w/w przedsięwzięć, na etapie dopuszczenia do użytkowania zrealizowanych obiektów budowlanych, wydawania opinii dla potrzeb innego organu, oględzin obiektów, w których rozpoczynano działalność gospodarczą, a także na etapie udzielania odstępstw od warunków technicznych i BHP.

▪ W grupie dotyczącej uzgodnień projektów budowlanych, koncepcji i technologii pomieszczeń Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach wydał:

- 4 opinie sanitarne,
- 2 pisma wyrażające stanowisko,
- 1 pismo informacyjne.

W roku 2019 w komórce Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego dokonywano uzgodnień dokumentacji projektowych w następujących branżach:

- zagospodarowania terenu,
- architektury,
- technologii,
- instalacji sanitarnych, głównie instalacji wentylacji mechanicznej.

W uzgadnianej dokumentacji projektowej dominowały obiekty takie jak:

- obiekty oświatowe tj. żłobki,
- kluby fitness,
- obiekty gastronomiczne.

Komórka Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego przy opiniowaniu dokumentacji projektowej dokonywała analizy pod kątem potrzeby uzyskania odstępstw od warunków technicznych dla rozpatrywanego obiektu. Podczas analizowania przedłożonych projektów organ Inspekcji Sanitarnej zwracał się z prośbą o uszczegółowienie informacji mogących mieć wpływ na konieczność uzyskania niniejszej decyzji. Zapytania te dotyczyły głównie rodzaju czynności wykonywanych na danym stanowisku pracy, czasu pracy na danym stanowisku oraz ilości osób przebywających w analizowanym pomieszczeniu, ze wskazaniem przeznaczenia pomieszczenia i jego cech charakterystycznych tj. wysokość oraz dostęp do światła naturalnego.

W zależności od charakteru obiektu organ Inspekcji Sanitarnej zwracał szczególną uwagę m.in. na następujące zagadnienia:

- obiekty oświatowe:
  - zapewnienia właściwej powierzchni sal pobytu dzieci w zależności od ilości przebywających w nich osób,
  - zapewnienia właściwej ilości powietrza wentylacyjnego w przeliczeniu na dziecko oraz osobę dorosłą,
  - zapewnienia dostępności do pomieszczeń sanitarno-higienicznych z sal pobytu dzieci (dotyczy przedszkoli i żłobków),

- zapewnienia w urządzeniach sanitarnych przeznaczonych dla dzieci właściwej temperatury ciepłej wody,
  - zapewnienia bezpieczeństwa użytkowania obiektu poprzez osłonę powierzchni grzewczych, odpowiednich poręczy schodowych itp.,
  - dostępności placu zabaw,
  - zapewnienia odpowiedniego zaplecza socjalno – sanitarnego dla pracowników obiektu,
- obiekty gastronomiczne:
- zapewnienia rozdziału dróg czystych od brudnych,
  - właściwej organizacji stanowisk pracy,
  - sposób wentylowania pomieszczeń, ze szczególnym zwróceniem uwagi na odprowadzenie powietrza zużytego z nad powierzchni grzewczych oraz zmywalni poprzez niezależne układy wentylacyjne z pominięciem odzysku ciepła,
  - zapewnienia odpowiedniego zaplecza socjalno – sanitarnego dla pracowników obiektu,
- Ponadto organ Inspekcji Sanitarnej podczas uzgadniania dokumentacji zwracał uwagę na:
- sposób zabezpieczenia instalacji wody bytowej i hydrantowej (zawory zwrotne antyskażeniowe),
  - lokalizację poszczególnych elementów instalacji wentylacji mechanicznej tj. czerpni i wyrzutni,
  - zapewnienie właściwego wyposażenia obiektu, w przypadku wskazania, że przedmiotowy obiekt będzie dostępny dla osób niepełnosprawnych,
  - lokalizację elementów zagospodarowania terenu (zbiornika na ścieki, separatorów oraz miejsc do magazynowania odpadów) w stosunku do obiektu budowlanego, granic działki itp.
- Na etapie dopuszczenia do użytkowania zrealizowanych obiektów budowlanych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach wydał:
- 37 opinii sanitarnych o obiektach przekazywanych do użytkowania, w tym:
    - 6 opinii sanitarnych, w których stwierdzono wykonanie obiektu niezgodnie z projektem budowlanym,
    - 18 opinii sanitarnych z uwagami,
  - 36 tzw. „cichych zgód”,
  - 2 pisma wyrażające stanowisko.

W roku 2019 organ Inspekcji Sanitarnej dokonał oględzin następujących obiektów budowlanych:

- lokali usługowych w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych,
- zakładu produkcyjnego,
- hali wstępnego montażu elektrycznego na terenie zakładu produkcyjnego,
- budynku głównego pogotowia ratunkowego,
- obiektów oświatowych: przedszkola, żłobki, przedszkola wraz ze żłobkami,
- sal lekcyjnych w Katolickim Liceum Ogólnokształcącym,
- sklepu spożywczego,
- budynków magazynowych,
- budynków mieszkalnych wielorodzinnych,
- ośrodka onkologii,
- przychodni stomatologicznej,
- restauracji w budynku usługowym,
- baru sushi w budynku handlowo – usługowym,

- salonu samochodowego,
- lokali w budynku handlowo – usługowym,
- lokalu (pizzeria) w budynku handlowo – usługowym,
- stacji kontroli pojazdów,
- budynków handlowych,
- sali pooperacyjnej na oddziale urologii,
- lokalu usługowego (bank) w budynku mieszkalnym wielorodzinnym,
- domu parafialnego,
- klubu fitness,
- budynków usługowych.

Spośród wyżej wymienionych inwestycji ubiegających się w roku 2019 o uzyskanie decyzji o dopuszczeniu obiektu do użytkowania dominowały placówki oświatowe tj. żłobki, przedszkola, obiekty przedszkolne wraz ze żłobkami oraz sale lekcyjne w obiektach szkolnych. W roku 2019 komórka Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego uczestniczyła w odbiorze:

- 2 budynków przeznaczonych na żłobek,
- 3 budynków przeznaczonych na przedszkole,
- 1 budynku, w których dokonano rozbudowy placówki szkolnej o dodatkowe sale lekcyjne i inne pomieszczenia pomocnicze.

Organ Inspekcji Sanitarnej w 6 przypadkach wydał opinię sanitarną, w której wyraził sprzeciw wobec dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego, głównie z powodu wykonania inwestycji niezgodnie z przedłożoną oraz zatwierdzoną dokumentacją projektową. We wszystkich przypadkach Inwestor po otrzymaniu opinii negatywnej dokonywał zmian polegających na reorganizacji pomieszczeń doprowadzając budynek do rozkładu technologicznego pomieszczeń zgodnego z projektem budowlanym bądź dokonywał zmian w dokumentacji projektowej, które po uzgodnieniach z autorem projektu uznawane były za zmiany o charakterze nieistotnym w stosunku do zatwierdzonego projektu budowlanego. Następnie Inwestor zgłaszał się do organu Inspekcji Sanitarnej ponownie, gdzie następowało przeprowadzenie ponownych oględzin obiektu i wydanie opinii sanitarnej stwierdzającej zgodność wykonania obiektu z dokumentacją projektową.

Spośród postępowań prowadzonych w komórce Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w 2019 roku, każda z przedkładanych dokumentacji budowlanych była uzgodniona pod względem wymagań sanitarno – higienicznych. W większości przypadków dokumentacja oceniania była przez indywidualnych rzeczoznawców, mały odsetek stanowiły uzgodnienia dokonane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Siedlcach.

W roku 2019 komórka Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego nie prowadziła żadnego postępowania zmierzającego do uzyskania decyzji o dopuszczeniu obiektu do użytkowania, dla którego wydana była decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach. Jednakże w przypadku uzyskania przez Inwestora takiego dokumentu, egzekwowane jest wykonanie działań lub rozwiązań technologicznych wskazanych, jako środowiskowe uwarunkowania.

- W postępowaniu dotyczącym wydania opinii dla potrzeb innych organów Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach wydał 1 opinię sanitarną. Opinia ta została wydana po przeprowadzeniu kontroli obiektu – postępowanie dotyczyło apteki ogólnodostępnej.
- Ponadto pracownicy Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego współuczestniczyli w 3 kontrolach obiektów będących wynikiem wpływających do Państwowej Powiatowej Inspekcji Sanitarnej w Siedlcach interwencji, które dotyczyły:
  - Escaperoom – kontrola z sekcją Higieny Komunalnej i sekcją Higieny Pracy,

- lokalu gastronomicznego (kebab) – kontrola z sekcją Higieny Żywnienia,
- garażu podziemnego w galerii handlowej – kontrola z sekcją Higieny Komunalnej.

Podsumowując omawiane powyżej zagadnienia dotyczące zadań komórki Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Siedlcach można stwierdzić, że rok 2019 był dla terenu miasta Siedlce rozwojowy. Powstało wiele nowych oraz różnorodnych obiektów, a wiele istniejących zakładów uległo rozbudowie bądź modernizacji. Z wpływających do organu dokumentów wynika również, że planowane jest powstanie w najbliższych latach wielu nowych obiektów usługowych, handlowych czy produkcyjnych, a także budynków mieszkalnych wielorodzinnych. Przedkładane do organu dokumentacje w większości opracowywane są w sposób skrupulatny i szeroki, analizując w ten sposób wszystkie aspekty mające wpływ na ochronę środowiska, w tym na zdrowie i życie ludzi. W ocenie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Siedlcach stan sanitarny na terenie miasta Siedlce utrzymuje się od kilku lat na tym samym poziomie i można uznać go, jako dobry.